

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Centrum voor Beleidsstatistiek en Microdata Services

Documentatierapport Inkomenspanelonderzoek (IPO) 2014

Datum: 20 januari 2016

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door het onderzoeksbureau of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar het CBS betreft uitsluitend het gebruik van de microdatabestanden. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Eigen berekening [*naam onderzoeksbureau, c.q. opdrachtgever*] op basis van bij het CBS beschikbaar gestelde microdatabestanden betreffende het Inkomenspanelonderzoek 2013, welke afkomstig zijn van het CBS.”

Versiegeschiedenis

Versie 1

De gebruiker dient rekening te houden met de volgende *do's & don'ts*:

- In paragraaf 2.5 wordt op het niveau van de variabele een indicatie van de kwaliteit gegeven.
- Uitsluitend de combinatie van RIN met SRTNUM 'R' of 'S' identificeert een persoon. Zie hoofdstuk 3 voor een beschrijving.
- Voor de afleiding van IPO-huishoudens is een andere afleidingsmethodiek gebruikt dan voor de GBA-huishoudens. Belangrijkste verschil is, dat voor de GBA-huishoudens de complexe adressen stochastisch zijn verdeeld over een of meer huishoudens, terwijl bij de afleiding van IPO-huishoudens ook fiscale informatie is gebruikt. Aanbevolen wordt de huishoudensindeling van het IPO te hanteren bij analyses op micro-niveau, waarbij tevens huishoudensinkomens worden gebruikt.
- Omdat in het IPO al demografische informatie van alle personen is opgenomen en de huishoudens binnen het IPO mogelijk op een andere wijze zijn samengesteld dan in het GBA-selectiebestand, wordt afgeraden van het GBA-selectiebestand gebruik te maken. Dit geldt in principe voor alle demografische kenmerken die in het IPO-bestand zijn opgenomen. Voor IPO-bestanden verder in het verleden weken het geslacht en de burgerlijke staat van de persoon (GES, GBS) voor een aantal personen af van de informatie uit de GBA.
- Het Inkomenspanelonderzoek (IPO) is een steekproefonderzoek. Daardoor hebben de uitkomsten statistische onnauwkeurigheden, waarmee bij het gebruik rekening gehouden moet worden. Zo kan de steekproefomvang te klein zijn om voor de te onderzoeken bevolkingsgroep betrouwbare gegevens op te leveren. Hoe het CBS hier zelf mee om gaat is beschreven in paragraaf 2.1. Geadviseerd wordt de hier genoemde vuistregels op te volgen.
- Bij de variabelen EQUI en H_BM staan geen komma's in het microdatabestand. Deze variabelen zijn echter wel op decimalen berekend (respectievelijk 2 en 1 decimaal). Bij gebruik moeten deze variabelen door 100 en 10 gedeeld worden.
- Inkomensvariabelen zijn in euro uitgedrukt (als er geen x 1000 staat vermeld).
- Negatieve bedragen kunnen veroorzaakt worden door hypotheekrente, rente op consumptief krediet e.d..
- Uitkomsten op basis van bestanden 1977-2000 wijken in een aantal opzichten af van uitkomsten op basis van de bestanden 2000 en verder. Dit is het gevolg van een herziening van de wijze van samenstelling van de Inkomensstatistiek. Ten opzichte van de oude reeks 1977-2000 zijn in de nieuwe reeks 2000 en verder onder meer de volgende verbeteringen aangebracht:

- Voor het vaststellen van inkomsten uit vermogen zijn aanvullende bronnen gehanteerd;
- De methode van ophogen is herzien, waardoor de aansluiting op de Huishoudensstatistiek is verbeterd;
- Waar in eerdere publicaties werd ingedeeld naar kenmerken van het hoofd, is deze vervangen door de hoofdkostwinner;
- De indeling naar samenstelling van het huishouden en voornaamste inkomensbron van het huishouden is herzien.

Uitkomsten uit de oude reeks zijn hierdoor niet geheel vergelijkbaar met uitkomsten uit de nieuwe reeks. Voor het jaar 2000 zijn twee bestanden beschikbaar, één volgens de oude en één volgens de nieuwe methodologie. Met behulp hiervan kan de breuk die is ontstaan als gevolg van de herziening worden bepaald.

Inhoudsopgave

Bronvermelding.....	2
Versiegeschiedenis	3
1. 1.Inleiding.....	7
2. Toelichting op de samenstelling van de bestanden	8
Microdatabestand	8
Populatieafbakening.....	8
Steekproef	8
Steekproefpersonen en overige personen in het onderzoek	8
Ophoging.....	9
Inkomenseenheid	9
Het selecteren van huishoudens	9
Huishoudenspopulatie in publicaties.....	11
Personenpopulatie in publicaties.....	12
2.1 Herkomst van de gegevens	12
Bronnen.....	12
Waarneming van inkomensbestanddelen	13
Raming van ontbrekende bestanddelen.....	13
Onzuiverheid van bestanddelen	15
Inkomensbestanddeel onbekend.....	15
Sociaal-economische rekeningen: integratiekader voor inkomensgegevens.....	15
Waarnemingsperiode	16
Inkomen bij verandering van huishoudenssamenstelling.....	16
Nauwkeurigheid en betrouwbaarheid.....	17
2.2 Begrippen en indelingen	18
Inkomen	18
Kanttekeningen bij het begrip persoonlijk inkomen	20
Populatie en weging bij standgegevens.....	23
De weegvariabele GEWICHT.....	23
Populatie en weging bij longitudinale analyses	23
Huishoudens met een langdurig laag inkomen.....	25
Personen in huishoudens met een langdurig laag inkomen	25
Bepaling aandeel met langdurig laag inkomen	25
Het vaststellen van inkomensontwikkelingen	26
Twee of meer kernpersonen	26
Koppelen van gegevens van voor en na 2000.....	27
Kwaliteit.....	27
2.3 Wijzigingen ten opzichte van 2008	27
3. Bestandsopbouw en toelichting.....	29
Bestandsopbouw van het microdatabestand	29
Toelichting variabelen	37

RINPERSOONS en RINPERSOON.....	37
GEM.....	37
GEBLAND	37
Voorkomende waarden van de variabelen	38

1. 1.Inleiding

Bij het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB@CBS.nl) worden microdatabestanden van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikbaar gesteld voor gebruik door externe onderzoekers. Van alle personen die in het hier beschreven microdatabestand voorkomen, zijn gegevens uit de Gemeentelijke basisadministratie (GBA) geselecteerd. Deze selectie wordt de GBA-selectiebestand genoemd. Dit documentatierapport beschrijft de inhoud en structuur van het microdatabestand. Het complete GBA-bestand wordt in een apart documentatierapport beschreven, welke op aanvraag verkrijgbaar is.

Hoofdstuk 2 beschrijft de structuur van het microdatabestand, geeft een opsomming van de variabelen en bevat een toelichting op het bestand met daarbij een indicatie van de kwaliteit. In hoofdstuk **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** wordt per variabele meer informatie gegeven. Hier worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

Indien gewenst, kan een bijlage geleverd worden met daarin de frequentieverdelingen van de categoriale variabelen. In deze bijlage worden van de (semi-) continue variabelen de eerste en laatste vijf waarden gegeven.

2. Toelichting op de samenstelling van de bestanden

Microdatabestand

Een record in het microdatabestand bevat informatie over een persoon uit het inkomenspanelonderzoek 2010. Een persoon heeft maar één record in het microdatabestand. Het bestand bevat RINPERSOONS en RINPERSOON als sleutel waarmee gekoppeld kan worden met andere bestanden.

Populatieafbakening

De doelpopulatie van het Inkomenspanelonderzoek (IPO) is de bevolking in Nederland per 31 december. Mensen die niet in het bevolkingsregister zijn ingeschreven (zoals NAVO-militairen en diplomatieke vertegenwoordigers, illegalen en vreemdelingen), zijn niet in de doelpopulatie van het inkomensonderzoek opgenomen. De doelpopulatie omvat zowel personen behorend tot een particulier huishouden als personen die in een inrichting, instelling of tehuis verblijven.

Steekproef

Het IPO is gebaseerd op een steekproef: sinds 1989 is 0,61% van de doelpopulatie geselecteerd. Vanaf 1984 is het inkomensonderzoek een panelonderzoek. Vanaf dat jaar worden van steeds dezelfde groep personen gegevens verzameld. Over de jaren 1984-1986 bevatte de IPO-steekproef zo'n 5 duizend steekproefpersonen. Deze steekproef is in fasen uitgebreid tot 75 duizend personen in 1989. Overleden en geëmigreerde steekproefpersonen verdwijnen uit het steekproefbestand. Elk jaar (om technische redenen pas vanaf 1993) worden nieuwe steekproefpersonen bijgetrokken uit de instroom in de bevolking bestaande uit nieuwgeborenen en immigranten. Per saldo groeide de steekproef uit tot zo'n 94 duizend personen in 2009. Opgemerkt zij, dat (inkomens)gegevens van de instroom van nieuwgeborenen en immigranten in de periode tot en met 1999 voor een deel met administratieve vertraging binnenkwamen. Dit betekende bijvoorbeeld dat rond 30 procent van de nieuwgeborenen pas één jaar later (als 1-jarige) aan het panel is toegevoegd.

Steekproefpersonen en overige personen in het onderzoek

De inkomensgegevens worden niet alleen verzameld voor de steekproefpersonen (ook wel aangeduid als kernpersonen) maar ook voor de personen die in het betreffende onderzoeksjaar behoren tot hetzelfde huishouden als de steekproefpersoon. Op deze wijze worden het huishoudensinkomen en kenmerken van het huishouden waartoe de steekproefpersoon behoort, afgeleid. Zo werden in 2010 voor ongeveer 270 duizend personen de inkomensgegevens verzameld. Hiervan verbleven er ruim dertienhonderd in een inrichting, instelling of tehuis. De overige personen vormden tezamen 93 duizend particuliere huishoudens.

Ophoging

De steekproef is opgehoogd door elk huishouden een startgewicht te geven omgekeerd evenredig aan de trekkingskans van het huishouden. De personen krijgen het gewicht van het huishouden waartoe zij behoren. Om de nauwkeurigheid van de uitkomsten verder te verbeteren en aansluiting bij de Bevolkingsstatistiek en Huishoudensstatistiek te krijgen, is een poststratificatie toegepast. De startgewichten worden daarbij zodanig aangepast dat het aantal personen voor een combinatie van leeftijd met geslacht, burgerlijke staat, regio (provincie) en soort adres aansluit op gegevens van de Bevolkingsstatistiek en het aantal particuliere huishoudens naar omvang, regio (provincie) en leeftijd van het hoofd overeenkomt met de uitkomsten van de Huishoudensstatistiek. Hierbij wordt een poststratificatietechniek toegepast die ervoor zorgt dat de leden van een huishouden (en het huishouden) een gelijk gewicht behouden.

Ten aanzien van particuliere huishoudens zijn 29 strata onderscheiden (schema 1), bij personen 244 strata (schema 2). De aantallen zijn ontleend aan resp. de Huishoudensstatistiek en de Bevolkingsstatistiek. De oorspronkelijke startgewichten behoeven elk jaar slechts in geringe mate gecorrigeerd te worden om de aansluiting op deze aantallen te bereiken: in de helft van de gevallen bevindt de correctiefactor zich tussen 0,97 en 1,03.

Zoals boven is aangegeven, vormt de bevolking per 31 december van het (onderzoeks)jaar de doelpopulatie van het IPO. Het ophoogkader dat is ontleend aan de Bevolkingsstatistiek en Huishoudensstatistiek, heeft betrekking op de stand per 1 januari van het erop volgende jaar. Het opgehoogde aantal personen van het IPO in het jaar 2008 correspondeert dus met de bevolking per 1 januari 2009 uit de Bevolkingsstatistiek!

Inkomenseenheid

Binnen de Inkomensstatistiek worden zowel personen als huishoudens als inkomenseenheid gebruikt. In de bestanden is aan alle leden van een huishouden eenzelfde sleutel (HHnummer) toegekend. Personen met eenzelfde HHnummer vormen dus een huishouden. Er is voor gekozen het HHnummer gelijk te stellen aan het RIN-nummer van de kernpersoon. In huishoudens met meer dan één kernpersoon is hierbij het RIN-nummer van de *actieve* kernpersoon (aandkp = 4) gebruikt.

Voor bepaalde cijferopstellingen worden alle personen afzonderlijk als inkomens eenheid beschouwd, soms richt de analyse zich op personen die samen een paar vormen. Leden van een paar (of paren) binnen een huishouden zijn te onderkennen aan de paarcode (PAAR_ID). De variabele POS geeft de positie van de huishoudensleden in het huishouden ten opzichte van de hoofdkostwinner aan.

Het selecteren van huishoudens

Het IPO-microdatabestand is een personenbestand. In elk record zijn zowel gegevens van de betreffende persoon (leeftijd, inkomensbestanddelen) als gegevens die betrekking hebben op het huishouden (samenstelling, besteedbaar inkomen van het huishouden) opgenomen; deze laatste gegevens zijn uiteraard voor alle leden van een huishouden gelijk. Om te komen tot een huishoudenspopulatie, moet van elk huishouden precies één

persoon geselecteerd worden. Doorgaans wordt hiervoor de hoofdkostwinner geselecteerd ($POS \leq 2$). Dit betekent, dat in de geselecteerde records naast de huishoudensgegevens, de persoonsgegevens van de geselecteerde persoon zijn opgenomen. Voorafgaande aan deze selectie kunnen desgewenst nieuw afgeleide huishoudensvariabelen toegevoegd worden, zoals inkomensbestanddelen op huishoudensniveau, leeftijd jongste kind e.d..

Schema 1
Ophoogstrata *particuliere* huishoudens IPO, 1995 e.v.

Leeftijd van het hoofd ¹⁾	0-24 jaar	1
	25-29 jaar	2
	30-34 jaar	3
	35-39 jaar	4
	40-44 jaar	5
	45-49 jaar	6
	50-54 jaar	7
	55-59 jaar	8
	60-64 jaar	9
	65-69 jaar	10
	70-74 jaar	11
	75 jaar en ouder	12
Provincie	Groningen	13
	Friesland	14
	Drenthe	15
	Overijssel	16
	Flevoland	17
	Gelderland	18
	Utrecht	19
	Noord-Holland	20
	Zuid-Holland	21
	Zeeland	22
	Noord-Brabant	23
	Limburg	24
Aantal personen in het huishouden	1	25
	2	26
	3	27
	4	28
	5 en meer	29

1) In de Huishoudensstatistiek die de gegevens voor de ophoogstrata levert, zijn huishoudens onderscheiden naar leeftijd van het *hoofd* van het huishouden. Ten behoeve van de ophoging is hiertoe in het IPO op gelijke wijze het hoofd van het huishouden afgeleid. In publicaties zal de inkomensstatistiek echter steeds publiceren naar leeftijd van de *hoofdkostwinner*.

Schema 2

Ophoogstrata personen Inkomenspanelonderzoek, 1995 e.v.

	0-4 jaar	5-9 jaar	10-14 jaar	15-19 jaar	20-24 jaar	25-29 jaar	30-34 jaar	35-39 jaar	40-44 jaar	45-49 jaar	50-54 jaar	55-59 jaar	60-64 jaar	65-69 jaar	70-74 jaar	75-79 jaar	80-84 jaar	85 jr e.o.
Geslacht																		
man	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
vrouw	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
Geslacht en provincie																		
man Groningen	→	→	37	→	38	→	39	→	40	→	41	→	42	→	→	→	→	43
Friesland	→	→	44	→	45	→	46	→	47	→	48	→	49	→	→	→	→	50
Drenthe	→	→	51	→	52	→	53	→	54	→	55	→	56	→	→	→	→	57
Overijssel	→	→	58	→	59	→	60	→	61	→	62	→	63	→	→	→	→	64
Flevoland	→	→	65	→	66	→	67	→	68	→	69	→	70	→	→	→	→	71
Gelderland	→	→	72	→	73	→	74	→	75	→	76	→	77	→	→	→	→	78
Utrecht	→	→	79	→	80	→	81	→	82	→	83	→	84	→	→	→	→	85
Noord-Holland	→	→	86	→	87	→	88	→	89	→	90	→	91	→	→	→	→	92
Zuid-Holland	→	→	93	→	94	→	95	→	96	→	97	→	98	→	→	→	→	99
Zeeland	→	→	100	→	101	→	102	→	103	→	104	→	105	→	→	→	→	106
Noord-Brabant	→	→	107	→	108	→	109	→	110	→	111	→	112	→	→	→	→	113
Limburg	→	→	114	→	115	→	116	→	117	→	118	→	119	→	→	→	→	120
vrw Groningen	→	→	121	→	122	→	123	→	124	→	125	→	126	→	→	→	→	127
Friesland	→	→	128	→	129	→	130	→	131	→	132	→	133	→	→	→	→	134
Drenthe	→	→	135	→	136	→	137	→	138	→	139	→	140	→	→	→	→	141
Overijssel	→	→	142	→	143	→	144	→	145	→	146	→	147	→	→	→	→	148
Flevoland	→	→	149	→	150	→	151	→	152	→	153	→	154	→	→	→	→	155
Gelderland	→	→	156	→	157	→	158	→	159	→	160	→	161	→	→	→	→	162
Utrecht	→	→	163	→	164	→	165	→	166	→	167	→	168	→	→	→	→	169
Noord-Holland	→	→	170	→	171	→	172	→	173	→	174	→	175	→	→	→	→	176
Zuid-Holland	→	→	177	→	178	→	179	→	180	→	181	→	182	→	→	→	→	183
Zeeland	→	→	184	→	185	→	186	→	187	→	188	→	189	→	→	→	→	190
Noord-Brabant	→	→	191	→	192	→	193	→	194	→	195	→	196	→	→	→	→	197
Limburg	→	→	198	→	199	→	200	→	201	→	202	→	203	→	→	→	→	204
Geslacht en burgerlijke staat																		
man ongehuwd	→	→	→	→	→	→	→	→	205	→	206	→	207	→	→	→	→	208
gehuwd	→	→	→	→	→	→	→	→	209	→	210	→	211	→	→	→	→	212
weduwnaar	→	→	→	→	→	→	→	→	213	→	214	→	215	→	→	→	→	216
gescheiden	→	→	→	→	→	→	→	→	217	→	218	→	219	→	→	→	→	220
vrw ongehuwd	→	→	→	→	→	→	→	→	221	→	222	→	223	→	→	→	→	224
gehuwd	→	→	→	→	→	→	→	→	225	→	226	→	227	→	→	→	→	228
weduwe	→	→	→	→	→	→	→	→	229	→	230	→	231	→	→	→	→	232
gescheiden	→	→	→	→	→	→	→	→	233	→	234	→	235	→	→	→	→	236
Geslacht en soort huishouden																		
man particulier hh	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	237	→	→	→	→	238
IIT-huishouden	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	239	→	→	→	→	240
vrw particulier hh	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	241	→	→	→	→	242
IIT-huishouden	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	→	243	→	→	→	→	244

→ = samenvoegen met aangrenzende cel aan rechterzijde.

Huishoudenspopulatie in publicaties

Voor rond 1300 particuliere huishoudens (2010, opgehoogd 123 duizend) is het inkomen in het geheel niet of slechts voor een deel waargenomen. In de bestanden zijn deze huishoudens terug te vinden met behulp van de variabele H_INK "Inkomen huishouden bekend" (code 0 geeft aan dat het waargenomen inkomen ontbreekt of onvolledig is). De Inkomensstatistiek publiceert doorgaans uitsluitend over particuliere huishoudens waarvoor inkomen is vastgesteld. Deze doelpopulatie wordt geselecteerd met behulp van de voorwaarde: (H_INK = 1) én (H_SRT = 1) en (POS ≤ 2).

Bij enkele bijzondere onderwerpen (beschrijving van groepen met een laag inkomen) is de beschreven populatie nog verder beperkt door huishoudens waarvan de kern (hoofdkostwinner en eventuele partner) afhankelijk is van studiefinanciering of huishoudens die geen volledig jaarinkomen hebben, buiten beschouwing te laten.

De reden hiertoe is dat studentenhuishoudens doorgaans een laag inkomen hebben, doordat (a) hun bestedingen uit studieschuld gefinancierd worden; schulden worden echter niet tot het inkomen gerekend en (b) hun inkomen onderschat wordt wegens het ontbreken van informatie over inkomensoverdrachten die zij van hun ouder(s) ontvangen. Huishoudens met een onvolledig jaarinkomen betreffen onder meer huishoudens die in de loop van het jaar nieuw gevormd zijn, waarbij de kern voor het eerst inkomen is gaan ontvangen. (Zie verder opmerkingen bij de variabele WEKEN “Aantal weken inkomen”). De doelpopulatie die in armoedestudies doorgaans gehanteerd wordt, kan geselecteerd worden met behulp van de voorwaarde: ($H_LI \geq 4$) en ($POS \leq 2$).

Personenpopulatie in publicaties

De Inkomensstatistiek publiceert doorgaans alleen over personen in particuliere huishoudens. Daarbij wordt de populatie van particuliere huishoudens volgens hierboven beschreven wijze beperkt, uiteraard zonder de aanvullende beperking $POS \leq 2$. Het totaal aantal personen in een huishouden met een laag inkomen bijvoorbeeld, wordt vastgesteld met behulp van de voorwaarde: ($H_LI = 4$).

Bij personen staat als inkomensbegrip vaak het persoonlijk inkomen centraal. Daarbij wordt bij het beschrijven van de inkomenssituatie van personen de populatie logischerwijs beperkt tot personen met (persoonlijk) inkomen ($P_INK = 1$). Bij de beschrijving spelen achtergrondvariabelen als het “aantal weken inkomen” (WEKEN), de sociaal-economische categorie (SEC), en demografische kenmerken een belangrijke rol.

2.1 Herkomst van de gegevens

Bronnen

Het Inkomenspanelonderzoek maakt gebruik van gegevens die ontleend zijn aan administraties. De belangrijkste dataleverancier is de belastingdienst. Deze verstrekt voor alle steekproefpersonen:

- Demografische gegevens;
- De basisgegevens van de loonbelastingkaarten die door inhoudingsplichtigen (veelal elektronisch) naar de fiscus gestuurd zijn;
- De basisgegevens voor de heffing van de inkomstenbelasting (aangiftebiljet, vastgesteld belastbaar inkomen enz.);
- Gegevens over ontvangen rente.

Daarnaast worden gegevens verzameld uit de registraties van de huursubsidie en de studiefinanciering (TS18- en TS18+, WSF). Zie voor nadere informatie over de totstandkoming van het microbestand:

[Procesbeschrijving van het Inkomenspanelonderzoek](#)

Waarneming van inkomensbestanddelen

Inkomensbestanddelen zijn doorgaans (via koppeling op sofinummer) geplaatst bij één persoon. Soms wordt een bepaald inkomen echter bij verschillende personen waargenomen, doordat de betreffende variabele in meer dan één bestand is opgenomen. Dit kan het geval zijn bij ontvangen rente die via de rente-base wordt waargenomen bij degene op wiens naam de spaarrekening staat, maar die op het aangiftebiljet (m.i.v. 2001 stand vermogen t.b.v. bepalen forfaitaire rente) mogelijk bij de partner (of verdeeld over beide partners) is opgenomen. In dit geval is ervoor gekozen de rente op te nemen bij degene met het hoogste persoonlijke inkomen.

Bij een aantal variabelen die geïmputeerd zijn, moest een praktische keuze gemaakt worden bij welk persoon in het huishouden deze variabele geplaatst moest worden. Het gaat hier met name om Kinderbijslag (die om praktische redenen geïmputeerd is en niet m.b.v. gegevens van de Sociale Verzekeringsbank wordt waargenomen) en premies particuliere ziektekosten. De kinderbijslag is daarbij in het bestand opgenomen bij het hoofd van het gezin. Het gaat hier overigens om inkomensbestanddelen die niet tot het persoonlijk inkomen gerekend worden.

Een probleem van andere aard is, dat weliswaar duidelijk is op welk persoon een bepaald bestanddeel betrekking heeft, maar dat de hoogte van het bedrag in de beschikbare bronnen verschillend is. Dit is bijvoorbeeld het geval als het bedrag volgens de loonbelastingkaarten afwijkt van het op het aangiftebiljet opgegeven bedrag en/of de aanslaggegevens. In het algemeen is hierbij gestreefd naar aansluiting op de aanslaggegevens.

Raming van ontbrekende bestanddelen

Waar dat betrekkelijk eenvoudig mogelijk was, zijn in de Inkomensstatistiek niet-waargenomen bestanddelen geraamd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Kinderbijslag die om technische redenen niet uit een registratie ontleend wordt. Ook de inkomsten uit eigen woning (de economische huurwaarde) zijn via een rekenmodel geschat (op basis van de fiscale huurwaarde en waarde van de eigen woning).

Ook zijn alle premies sociale verzekering geraamd. Schema 3 geeft een gedetailleerd overzicht over welke inkomensbestanddelen welke premies berekend zijn. In het bestand zijn de premievariabelen in geaggregeerde vorm opgenomen (niet onderscheiden naar type loon en uitkering).

Schema 3
Berekening van premies sociale verzekering

		pr. WW		pr. ZW		pr. WAO		pr. pensioen		pr. ZvW *	
		wn	wg	wn	wg	wn	wg	wn	wg	wn	wg
1	INKOMEN UIT ARBEID										
1.1.1	Loon uit dienstverband										
1.1.1.1	van werknemers ¹⁾	x	x	x	x	x	x	x	x	x	.
1.1.1.2	van ambtenaren	x	x	x	x	x	x	x	x	x	.
1.1.1.3	van directeuren-groootaandeelhouders (niet verzekerd)	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
1.1.2	Loon in natura (privégebruik auto werkgever)	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
1.1.3	Overige inkomsten uit arbeid (freelance inkomen e.d.)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	INKOMEN UIT EIGEN ONDERNEMING	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	INKOMEN UIT VERMOGEN	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	PRIMAIR INKOMEN (1 + 2 + 3)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	UITKERING INKOMENSVERZEKERINGEN										
5.1.1	i.v.m. werkloosheid										
5.1.1.1	Uitkering WW	x	x	x	x	x	x	.	.	x	.
5.1.1.2	Uitkering Wachtgeld	x	x	x	x	x	x	.	.	x	.
5.1.2	i.v.m. ziekte en arbeidsongeschiktheid										
5.1.2.1	Uitkering ZW	x	x	x	x	x	x	.	.	x	.
5.1.2.2	Uitkering AAW/WAO	x	x	x	x	x	x	.	.	x	.
5.1.2.3	Uitkering particuliere verzekering	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5.1.3	i.v.m. ouderdom en nabestaanden	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5.1.3.1	Uitkering AOW	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
5.1.3.2	Uitkering AWW/ANW	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
5.1.3.3	Uitkering pensioen e.d. ²⁾	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
6	UITKERING SOCIALE VOORZIENINGEN										
6.1.1	Uitkering ABW	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
6.1.2	IOAW, IOAZ, BBZ, TW, WAJONG en oorl.- en verz.pens.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Uitkering IOAW, IOAZ	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
	Uitkering WAJONG	.	.	.	.	.	.	.	.	x	.
6.3	Uitkering kinderbijslag	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
6.4	Uitkering studietoelage	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
7	ONTVANGEN GEBONDEN OVERDRACHTEN	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
8	ONTVANGEN INKOMENSOVERDRACHTEN	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Secundair inkomen, onbekend	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
9	BRUTO-INKOMEN (= 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + onb.)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

1) Bij de premieberekening is looninkomen uit het buitenland buiten beschouwing gebleven.

2) Bij de premieberekening zijn pensioenuitkeringen uit het buitenland en lijfrentes buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

x : over het betreffende inkomensbestanddeel (premie-inkomen) zijn premies berekend.

. : er is geen premie over betreffend inkomen berekend.

* : met ingang van 2006

Niet waargenomen inkomens

Een aantal inkomensbestanddelen wordt niet waargenomen, ofschoon die wel deel uitmaken van het besteedbaar inkomen, terwijl een acceptabele ramingsmethode (nog) niet beschikbaar is. Voorbeelden hiervan zijn kinderalimentatie en andere inkomensoverdrachten tussen huishoudens (bijvoorbeeld inkomensoverdrachten van ouders aan hun uitwonende studerende kinderen).

Doordat deze overdrachten niet waargenomen zijn, wordt het besteedbaar inkomen van betalende huishoudens overschat en dat van ontvangende huishoudens onderschat. Ook inkomensoverdrachten van en naar het buitenland (bijvoorbeeld overdrachten naar familie in het buitenland) en zwarte inkomens worden in de Inkomensstatistiek niet geregistreerd. Bij een toekomstige herziening van de Inkomensstatistiek zal onderzocht worden of in deze gevallen een raming mogelijk is.

Onzuiverheid van bestanddelen

Een aantal inkomensbestanddelen is (soms altijd, soms in een deel van de gevallen) samen met een ander bestanddeel waargenomen, waardoor de juiste inkomensbron niet of onvolledig is te onderkennen. Het besteedbaar inkomen wordt hierdoor niet vertekend, maar bij de betreffende inkomensbestanddelen is sprake van een onder- resp. overschatting. Dit geldt onder meer voor:

- ZW- en WAO-uitkeringen die soms via de werkgever (samen met het loon) uitbetaald worden;
- Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen van ambtenaren die samen met het pensioen worden waargenomen;
- Uitkeringen van de Toeslagenwet die steeds met de uitkering zelf zijn waargenomen;
- Incidenteel zijn bedragen op het aangifteformulier in een verkeerde rubriek geplaatst, waardoor het bedrag onjuist getypeerd is.

Waar dat betrekkelijk eenvoudig mogelijk was, zijn in de Inkomensstatistiek onzuiverheden weggenomen. Zo werd de AOW-uitkering tot 2002 ook wel samen met het (aanvullend) pensioen uitbetaald. Uitgaande van recht op een volledig AOW-pensioen, is in dergelijke gevallen de AOW uit het totale pensioenbedrag afgezonderd.

Inkomensbestanddeel onbekend

Door tekortkomingen in het basismateriaal kan van bepaalde inkomensbronnen niet de aard aangegeven worden, zodat ze niet ingedeeld kunnen worden naar inkomensbron. Bovendien kunnen er verschillen zijn tussen het belastbaar inkomen berekend vanuit de relevante inkomensbestanddelen en het vastgesteld belastbaar inkomen. In dat geval is uitgegaan van het vastgestelde belastbaar inkomen. Het verschil is bij “inkomensbestanddeel onbekend” opgenomen.

Sociaal-economische rekeningen: integratiekader voor inkomensgegevens

De Sociaal-economische rekeningen vormen het integratiekader van inkomens- en consumptiegegevens. In de Sociaal-economische rekeningen wordt de aansluiting tot stand gebracht tussen de bij personen waargenomen (ontvangen) inkomens (Inkomensstatistiek, “subjectieve methode”) en de bij bedrijven, overheid, uitkeringsinstanties etc. waargenomen (betaalde) inkomens (Nationale rekeningen, “objectieve methode”). Zo zal bijvoorbeeld de som van de door personen ontvangen AOW in principe gelijk moeten zijn aan het totale bedrag dat de Sociale Verzekeringsbank heeft uitgekeerd. In de Sociaal-economische rekeningen wordt de relatie tussen de beide statistieken voor gedetailleerde inkomensbestanddelen gekwantificeerd. Hiertoe worden op de Inkomensstatistiek aanpassingen gedaan voor verschillen in populatie, definities en waarneming. Deze aanpassingen vinden doorgaans niet plaats op individuele records, maar op meso-niveau, d.w.z. voor de vaste bevolkingsgroepen die in de Sociaal-economische rekeningen onderscheiden zijn. Zo worden bijvoorbeeld nog ontbrekende bestanddelen geschat en worden onzuiverheden zo goed mogelijk gecorrigeerd. Eventuele resterende verschillen worden proportioneel toegerekend, zodat de Sociaal-economische

rekeningen exact aansluiten op de Nationale rekeningen. Zie voor nadere bijzonderheden: W. Bos, Vergelijking tussen Inkomensstatistiek en Nationale rekeningen, 1988-1991, in Sociaal-economische maandstatistiek, 1995, no. 3.

Waarnemingsperiode

De inkomensbestanddelen zijn waargenomen van de personen die op 31 december 2010 tot de doelpopulatie behoren. Het gaat hierbij doorgaans om het inkomen dat in het betreffende onderzoeksjaar door hen ontvangen cq betaald is. Rente die op 1 januari 2010 ontvangen is over het spaartegoed van het voorafgaande jaar, wordt dus geteld bij het inkomen van het jaar 2009. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor vakantiegeld, dat in mei uitbetaald wordt, soms ook als de dienstbetrekking per 1 januari niet meer bestond.

Op bovenstaande regel zijn enkele uitzonderingen. Zo is de belasting bepaald over het inkomen in het onderzoeksjaar en is deze niet het saldo van alle betalingen (voorheffingen, nabetalingen) die in het onderzoeksjaar feitelijk hebben plaatsgevonden. Ook de premie particuliere ziektekosten betreft een raming die los staat van de tijdstip(pen) dat werkelijk betaald is.

Inkomens van personen die in de loop van het jaar zijn geëmigreerd of overleden, zijn niet in het IPO opgenomen, omdat deze personen niet tot de doelpopulatie behoren. Hierdoor zal bijvoorbeeld het totale AOW-bedrag dat in een jaar aan binnenlandse ingezetenen is uitgekeerd, kunnen afwijken van het bedrag dat in de Nationale rekeningen vermeld is.

Inkomen bij verandering van huishoudenssamenstelling

Huishoudens kunnen in de loop van het jaar van samenstelling wijzigen of nieuw gevormd worden. Dit kan gebeuren door een geboorte, het uit huis gaan van kinderen, het gaan samenwonen, (echt)scheiding of overlijden.

Bij deze gebeurtenissen gaat het jaarlijks (periode rond 2010) om de volgende indicatieve aantallen:

- Er worden jaarlijks 185 duizend kinderen geboren, waarvan als eerste kind 85 duizend;
- Jaarlijks worden 73 duizend huwelijken gesloten;
- Jaarlijks worden 31 duizend huwelijken door scheiding ontbonden;
- Er overlijden jaarlijks 134 duizend personen, waarvan 55 duizend gevallen leiden tot huwelijksontbinding.

Hierbij komen onder meer nog de veranderingen in samenstelling bij het uit huis gaan van kinderen en in mindere mate het (tijdelijk na de studie) weer thuis komen wonen van uitwonende kinderen (ter indicatie: het leeftijdscohort van 20-jarigen bestond rond 2009 uit circa 199 duizend personen). Al met al moet ermee rekening gehouden worden, dat van de ruim 7 miljoen huishoudens er rond een miljoen in de loop van het jaar ontstaan zijn in de samenstelling zoals die per 31 december wordt waargenomen.

Het inkomen van het huishouden zoals dat voor de per 31 december aanwezige personen in het huishouden bestaat, kan door een wijziging in samenstelling een verkeerd beeld geven van de werkelijke inkomenssituatie. Ter illustratie hiervan dient het volgende voorbeeld.

Stel dat van een AOW-paar de vrouw alleen AOW ontvangt en de man naast de AOW nog een aanvullend pensioen heeft. Indien de man in het najaar overlijdt, neemt het IPO alleen (het inkomen van) de achtergebleven persoon (mits deze steekproefpersoon is) waar. Voor een juiste vaststelling van welvaartspositie doen zich nu een tweetal problemen voor. In de eerste plaats wordt het weduwenpensioen dat de vrouw gaat ontvangen administratief vaak met vertraging waargenomen. Daarnaast geeft het waargenomen inkomen van de vrouw (deel van het jaar partner-AOW, rest van het jaar alleenstaande-AOW) in combinatie met de equivalentiefactor (de vrouw is per 31 december als alleenstaand waargenomen) in dit geval een onderschatting van het feitelijk welvaartsniveau. Doorgaans is de waarneming van het inkomen in het daaropvolgende jaar weer in orde en ontvangt de vrouw over het hele jaar alleenstaande-AOW en het weduwenpensioen. Indien in bovenstaand voorbeeld de vrouw zou zijn overleden, zou de welvaartspositie van de man overschat zijn: in de equivalentiefactor komt niet tot uitdrukking dat het inkomen voor een deel van het jaar met de vrouw gedeeld moest worden.

Bij een volgende herziening van de Inkomensstatistiek zal onderzocht worden of in deze gevallen een correctie op het inkomen mogelijk is.

Nauwkeurigheid en betrouwbaarheid

Het IPO is een steekproefonderzoek. Zoals bij alle steekproefonderzoeken zijn de uitkomsten een schatting van de werkelijke, maar onbekende waarden. Bij de interpretatie van gegevens dient hiermee rekening gehouden te worden. De afwijkingen worden voor een deel veroorzaakt, doordat informatie over enkele bestanddelen van het inkomen ontbreekt. Het gaat hier onder meer om gegevens over (ontvangen en betaalde) kinderalimentatie en over inkomensoverdrachten tussen ouders en hun uitwonende (studerende) kinderen. Het inkomen van de betreffende groep huishoudens wordt daardoor onder- of overschat.

Afwijkingen ten opzichte van de werkelijke waarde zijn ook het gevolg van steekproeffouten. Deze ontstaan doordat de steekproef door toevallige fluctuaties niet geheel representatief is voor de populatie. De mogelijke afwijking van het waargenomen inkomen ten opzichte van de werkelijke waarde is groter naarmate de spreiding in het inkomen groter is en het aantal waarnemingen kleiner is.

In publicaties op basis van het gereviseerde IPO worden door het CBS geen inkomensgegevens voor groepen die uit (opgehoogd) minder dan 20 000 huishoudens of personen bestaan, opgenomen. Een dergelijke restrictie geldt niet alleen voor het gemiddeld inkomen of de inkomenssom, maar ook voor andere indicatoren zoals het gemiddeld aantal huishoudensleden, of het aandeel huishoudens met een laag inkomen. In publicaties wordt in dergelijke gevallen wel het aantal huishoudens dan wel personen

vermeld, maar staat in plaats van de overige telgegevens een punt (met als toelichting: gegevens ontbreken). Gebruikers van de inkomensbestanden wordt geadviseerd deze vuistregel eveneens toe te passen.

In longitudinale studies is deze vuistregel minder streng: geadviseerd wordt gegevens als koopkrachtmutaties die betrekking hebben op de doorstroom van kernpersonen (zie pagina 29) alleen te publiceren als het om een opgehoogd aantal gaat van meer dan 10 duizend personen, dit komt overeen met 60 cases met elk het standaard longitudinaal gewicht van 166.

2.2 Begrippen en indelingen

Inkomen

In het IPO zijn de volgende inkomensbegrippen opgenomen:

- **Primair inkomen**

Het primair inkomen omvat inkomen uit arbeid, inkomen uit eigen bedrijfsvoering en inkomen uit vermogen. Inkomen uit arbeid bestaat uit brutoloon, salaris, tantième en uit de beloning van arbeid die niet in dienstbetrekking is verricht. Ook de waarde van het privé gebruik van de auto van de werkgever wordt hiertoe gerekend. Inkomen uit arbeid betreft een bruto bedrag waarop zowel belastingen als de werkgevers- en werknemerspremies nog niet in mindering zijn gebracht. Inkomen uit vermogen bestaat onder meer uit rente, dividend en de opbrengst van de exploitatie van onroerend goed (waaronder de eigen woning). Betaalde rente is met de inkomsten uit vermogen gesaldeerd.

- **Bruto-inkomen**

Het bruto inkomen bestaat uit het primair inkomen verhoogd met ontvangen overdrachten. Deze bestaan uit uitkeringen inkomensverzekeringen in verband met werkloosheid, ziekte, arbeidsongeschiktheid en ouderdom, uitkeringen sociale voorzieningen (bijstand e.d.), gebonden overdrachten (huursubsidie, tegemoetkoming studiekosten) en inkomensoverdrachten (alimentatie e.d.). De ontvangen overdrachten betreffen een bruto bedrag waarop zowel belastingen als de werkgevers- en werknemerspremies nog niet in mindering zijn gebracht.

- **Besteedbaar inkomen**

Het besteedbaar inkomen is gelijk aan het bruto-inkomen verminderd met:

- Betaalde inkomensoverdrachten,
- Premies inkomensverzekeringen,
- Premies ziektekostenverzekeringen, en
- Belastingen op inkomen en vermogen.

Betaalde inkomensoverdrachten bestaan uit overdrachten tussen huishoudens zoals de alimentatie betaald aan de ex-echtgeno(o)t(e). Premies inkomensverzekeringen betreffen

premies betaald voor sociale verzekering, volksverzekeringen en particuliere verzekeringen in verband met werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en ouderdom en nabestaanden. Premies ziektekostenverzekeringen omvatten de premie Ziekenfondswet, premies voor particuliere ziektekostenverzekering en de premie AWBZ.

- Gestandaardiseerd inkomen

Om inkomens van huishoudens van verschillende grootte en samenstelling vergelijkbaar te maken wordt het inkomen gestandaardiseerd. Hiertoe wordt het besteedbare huishoudensinkomen gedeeld door een equivalentiefactor (zie schema 4). In de equivalentiefactor komen de schaalvoordelen tot uitdrukking die het gevolg zijn van het voeren van een gemeenschappelijke huishouding. Hierbij is de CBS-equivalentieschaal gebruikt, waarbij het eenpersoonshuishouden als standaardhuishouden is gekozen. Voor deze huishoudens is de factor gelijk aan 1. De CBS-equivalentieschaal voegt hieraan 0,37 toe voor de volgende meerderjarige. Per minderjarig kind wordt de factor afhankelijk van de rangorde van het kind opgehoogd met een waarde tussen 0,15 en 0,33. Een alleenstaande met een besteedbaar inkomen van 10 duizend euro en een echtpaar met een besteedbaar inkomen van 13,7 duizend euro bevinden zich dus op een even hoog welvaartsniveau: na standaardisatie bedraagt het inkomen in beide situaties 10 duizend euro.

Schema 4.
Equivalentiefactoren, 1995-2000 ¹⁾

	Aantal kinderen (jonger dan 18 jaar)				
	0	1	2	3	4
Aantal volwassenen					
1	1	1,33	1,51	1,76 *	1,95 *
2	1,37	1,67	1,88	2,06	2,28 *
3	1,73 *	1,95 *	2,14 *	2,32 *	2,49 *
4	2,00 *	2,19 *	2,37 *	2,53 *	2,68 *

1) Standaardhuishouden is het eenpersoonshuishouden.

*) Op basis van extrapolatie.

Voor huishoudens die niet in schema 4 voorkomen, kan de equivalentiefactor E berekend worden m.b.v. de formule: $E = \{A + (0,8 * C)\} 0,5$.

In deze formule is A het aantal volwassenen en C het aantal kinderen in het huishouden.

Zie voor toelichting:

[Equivalentiefactoren 1995-2000 \(CBS 2005\)](#)

- Persoonlijk inkomen

Het persoonlijk inkomen bestaat uit inkomen uit arbeid, inkomen uit eigen onderneming, uitkering inkomensverzekeringen en uitkering sociale voorzieningen (m.u.v. kinderbijslag) en ontvangen inkomensoverdrachten. De som van deze inkomsten is vervolgens verminderd met de betaalde premies voor inkomensverzekeringen. Bij de bepaling van het persoonlijk inkomen zijn de volgende inkomensbestanddelen buiten beschouwing gebleven:

- Inkomen uit vermogen

- Kinderbijslag
- Ontvangen gebonden overdrachten als huursubsidie, rijksbijdrage eigenwoningbezit en tegemoetkoming studiekosten.

Kanttekeningen bij het begrip persoonlijk inkomen

In het persoonlijk inkomen telt een aantal inkomensbestanddelen niet mee. Het betreft hier bestanddelen die niet zonder meer aan de afzonderlijke leden van het huishouden toegerekend kunnen worden.¹⁾ Praktisch is dit opgelost door bestanddelen als huursubsidie en inkomsten uit vermogen buiten beschouwing te laten.

Het persoonlijk inkomen zegt niet altijd iets over iemands welvaartspositie. Zo ontvangt een alleenstaande 65-plusser met alleen AOW een hoger bedrag dan de afzonderlijke partners van een paar dat ook alleen AOW ontvangt (de alleenstaande ontvang circa 70% van het bedrag dat de partners van een paar tezamen ontvangen). Het gestandaardiseerde inkomen is voor deze beide huishoudens (personen) daarentegen vrijwel gelijk.

In schema 5 is in detail aangegeven welke inkomensbestanddelen in deze inkomensbegrippen zijn verwerkt. In deze bestanddelenlijst staat een functionele indeling voorop. Zo zijn de premies en uitkeringen onderverdeeld in de volgende hoofdgroepen:

1. Werkloosheid;
2. Ziekte en arbeidsongeschiktheid;
3. Ouderdom en nabestaanden;
4. Ziektekosten.

Ten aanzien van premies en uitkeringen is een verder onderscheid aangebracht tussen:

1. Sociale verzekering (werknemersverzekering);
2. Particuliere verzekering;
3. Volksverzekering.

Een voordeel van deze wijze van presenteren is, dat voor de afzonderlijke te verzekeren risico's de veranderingen in de lastenverdeling tussen werknemers/uitkeringsontvangers, werkgevers/uitkeringsinstanties en huishoudens in de tijd gevolgd kan worden. In een beperkt aantal gevallen zijn echter concessies gedaan aan deze functionele indeling. Zo is de Wajong-uitkering opgenomen onder uitkering sociale voorzieningen en niet als een uitkering inkomensverzekering i.v.m. arbeidsongeschiktheid.

¹⁾ Voor een eenpersoonshuishouden geldt natuurlijk altijd wél dat alle inkomensbestanddelen aan alle leden kunnen worden toegerekend.

Schema 5
Samenstelling van inkomensbegrippen

	variabele WSA	Primair inkomen (PRIMINK)	Bruto inkomen (BRUTINK)	Besteedbaar inkomen (BESTINK)	Persoonlijk inkomen (PERSINK)
1 INKOMEN UIT ARBEID					
1.1 Inkomen uit arbeid, excl.sociale lasten van werkgever					
1.1.1 Loon uit dienstverband					
1.1.1.1 van werknemers	T1000WER	+	+	+	+
1.1.1.2 van ambtenaren	T1020AMB	+	+	+	+
1.1.1.3 van directeuren-grotaandeelhouders (niet verzekerd)	T1030DGN	+	+	+	+
1.1.2 Loon in natura (privégebruik auto werkgever)	T1040NAT	+	+	+	+
1.1.3 Overige inkomsten uit arbeid (freelance inkomen e.d.)	T1060OVE	+	+	+	+
1.2 Sociale lasten van werkgever					
1.2.1 i.v.m. werkloosheid	PG410WW	+	+	+	+
1.2.2 i.v.m. ziekte en arbeidsongeschiktheid	PG610WAO	+	+	+	+
1.2.3 i.v.m. ouderdom en nabestaanden	PG710PEN	+	+	+	+
1.2.4 werkgeversvergoeding zorgverzekering	T1068ZVW	+	+	+	+
2 INKOMEN UIT EIGEN ONDERNEMING	T2070WIN	+	+	+	+
3 INKOMEN UIT VERMOGEN					
3.1 Inkomsten uit bezittingen					
3.1.1 Inkomsten uit financieel vermogen					
3.1.1.1 Rente van banktegoeden	T3080REN	+	+	+	.
3.1.1.2 Inkomsten uit obligaties	T3100OBL	+	+	+	.
3.1.1.3 Dividenden etc.					
3.1.1.3.1 Dividenden uit aandelen aanmerkelijk belang	T3110DAB	+	+	+	.
3.1.1.3.2 Overige dividenden etc.	T3120DIV	+	+	+	.
3.1.2 Inkomsten uit onroerend goed					
3.1.2.1 Inkomsten uit eigen woning	T3140HEW	+	+	+	.
3.1.2.2 Overige inkomsten uit onroerend goed	T3150ONG	+	+	+	.
3.1.3 Inkomsten uit overige bezittingen	T3160OVb	+	+	+	.
3.2 Betaalde rente					
3.2.1 Betaalde hypotheekrente (eigen woning)	T3170RBW	-	-	-	.
3.2.2 Betaalde hypotheekrente, overig	T3190RBS	-	-	-	.
4 PRIMAIR INKOMEN (1 + 2 + 3)	PRIMINK	.	.	.	.
5 UITKERING INKOMENSVERZEKERINGEN					
5.1 Uitkering ink.verz., excl. soc.lasten uitk. Inst.					
5.1.1 Uitk. ivm werkloosheid					
5.1.1.1 Werkloosheidsuitkering	T5210WW	.	+	+	+
5.1.1.2 Wachtgelduitkering	T5220WA	.	+	+	+
5.1.2 Uitk. ivm ziekte en arbeidsongeschiktheid					
5.1.2.1 Ziekteuitkering	T5230ZW	.	+	+	+
5.1.2.2 Arbeidsongeschiktheidsuitkering	T5240AO	.	+	+	+
5.1.2.3 Uitkering particuliere verzekering	T5250AOP	.	+	+	+
5.1.3 Uitk. ivm ouderdom en nabestaanden					
5.1.3.1 AOW-pensioenuitkering	T5260AOW	.	+	+	+
5.1.3.2 AWW/ANW-pensioenuitkering	T5270AWW	.	+	+	+
5.1.3.3 Pensioen- en lijfrenteuitkering	T5280PEN	.	+	+	+
5.2 Sociale lasten van uitkeringsinstantie					
5.2.1 i.v.m. werkloosheid	PI440WW	.	+	+	+
5.2.2 i.v.m. ziekte en arbeidsongeschiktheid	PI640WAO	.	+	+	+
5.2.4 vergoeding zorgverzekering tlv uitk. instantie	T5288ZVW	.	+	+	+
6 UITKERING SOCIALE VOORZIENINGEN					
6.1 Uitkering soc.vrz., excl. soc.lasten					
6.1.1 Bijstandsuitkering	T6290ABW	.	+	+	+
6.1.2 Uitkering IOAW, IOAZ, BBZ, TW en oorl.- en verz.pensioen	T6300DIV	.	+	+	+
6.2 Sociale lasten van uitkeringsinstantie					
6.2.4 Vergoeding zorgverzekering tlv. uitk. instantie	T6318ZVW	.	+	+	+
6.3 Uitkering kinderbijslag	T6320KB	.	+	+	.
6.4 Uitkering studietoelage	T6330STU	.	+	+	.

Schema 5 (slot)

	variabele WSA	Primair inkomen (PRIMINK)	Bruto inkomen (BRUTINK)	Besteedbaar inkomen (BESTINK)	Persoonlijk inkomen (PERSINK)
7 Ontvangen gebonden overdrachten					
7.1 Overdracht ivm wonen					
7.1.1 Individuele huurtoeslag	T7340HRS	.	+	+	.
7.1.2 Rijksbijdrage eigen woning	T7350REW	.	+	+	.
7.2 Tegemoetkoming studiekosten	T7360TSK	.	+	+	.
8 Ontvangen inkomensoverdrachten					
8.1 Ontvangen alimentatie van ex-echtgeno(o)te	T8370ONT	.	+	+	+
Secundair inkomen, onbekend	T9380ONB	.	+	+	+
9 BRUTO INKOMEN (= 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + onb.)	BRUTINK	.	.	.	.
10 BETAALDE INKOMENSOVERDRACHTEN					
10.1 Betaalde alimentatie aan ex-echtgeno(o)te	V0390BET	.	.	-	.
11 PREMIE INKOMENSVERZEKERINGEN					
11.1 i.v.m. werkloosheid					
11.1.1 Premie sociale verzekeringen (WW)					
11.1.1.1 over inkomen uit arbeid tlv werknemer	PN400WW	.	.	-	-
11.1.1.2 over inkomen uit arbeid tlv werkgever	PG410WW	.	.	-	-
11.1.1.2.1 over inkomen uit arbeid tlv uitk.ontvanger	PV420WW	.	.	-	-
11.1.1.2.2 over inkomen uit arbeid tlv uitk.instantie	PI440WW	.	.	-	-
11.2 Premie ivm ziekte en arbeidsong.					
11.2.1 Premie ivm ziekte					
11.2.1.2 Premie particuliere verzekering ivm ziekte	PH570ZWP	.	.	-	-
11.2.2 Premie ivm arbeidsongeschiktheid					
11.2.2.1 Premie sociale verzekering					
11.2.2.1.1. ivm arbeidsongeschiktheid tlv werkgever	PG610WAO	.	.	-	-
11.2.2.1.2 ivm arbeidsongeschiktheid tlv uitk. inst.	PI640WAO	.	.	-	-
11.2.2.2 Premie particuliere verzekering ivm arbeidsongeschiktheid	PH670AOP	.	.	-	-
11.2.2.3 Premie volksverzekering ivm arb. ong.(WAZ)	PH680AOV	.	.	-	.
11.3 Premie ivm ouderdom en nabestaanden					
11.3.1 Premie sociale verzekering ivm (verpl. Pensioenverz.)					
11.3.1.1.1 Premie ivm ouderd./nab. over ink. uit arb. tlv werknemer	PN700PEN	.	.	-	-
11.3.1.1.2 Premie ivm ouderd./nab. over ink. uit arb. tlv werkgever	PG710PEN	.	.	-	-
11.3.2 Premie particuliere verz. ivm ouderd./nab. (premie lijfrente)	PH770OUP	.	.	-	-
11.3.3 Premie volksverz. (AOW en AWW) ivm ouderd./nab	PH780OUV	.	.	-	.
11.3.4 Per saldo gespaard bedrag voor de levensloopregeling	PH790LLP	.	.	-	-
12 PREMIE ZIEKTEKOSTENVERZEKERINGEN					
12.1 Premie sociale verzekeringen ivm ziektekosten					
12.1.1.1 Premie soc. verz. Zkn (ZvW) over inkomen uit arb.tlv werknemer	PN800ZFW	.	.	-	.
12.1.2.1 Premie ZFW/ZvW tlv uitkeringsontvanger (totaal)	PT820ZFW	.	.	-	.
12.1.3 Premie soc. verz.ivm zkn (ZvW) over overige inkomsten	PZ860ZFW	.	.	-	.
12.1.4.1 Prem zkn nominaal (ZvW aan zorgverzekeraar, incl. no-claimkorting)	PH865ZFW	.	.	-	.
12.1.4.2 Zorgtoeslag (-)	PH868ZTS	.	.	-	.
12.3 Premie volksverzekering (AWBZ) ivm ziektekosten	PH880ZKV	.	.	-	.
13 BELASTINGEN OP INKOMEN EN VERMOGEN					
13.1 Belasting op inkomen	V3900INK	.	.	-	.
14 BESTEEDBAAR INKOMEN (= 9 - 10 - 11 - 12 - 13)	BESTINK	.	.	.	.

Toelichting

+ : wordt bij de bepaling van het betreffende begrip ingeteld;

- : wordt bij de bepaling van het betreffende begrip in mindering gebracht;

.. blijft bij de bepaling van het betreffende begrip buiten beschouwing;

Opgemerkt zij, dat het inkomen uit arbeid (en uitkeringen) 'superbruto' is, d.w.z. zowel de werknemers- als de werkgeverspremies zijn nog niet in mindering gebracht. Alle premies (en belastingen) worden in het bruto-netto-traject van het bruto-inkomen afgetrokken. In deze lijst zijn de lasten van werkgevers en uitkeringsinstanties eveneens expliciet opgenomen bij de samenstelling van het primair resp. bruto-inkomen: de variabele PG410WW, bijvoorbeeld, komt dus twee keer voor in deze lijst. Dit is zo gedaan in navolging van de wijze van publiceren in de Nationale rekeningen.

2.3 Handleiding bij longitudinale analyses

Populatie en weging bij standgegevens

Standgegevens met betrekking tot het aantal personen (en hun inkomen) in het onderzoeksjaar kunnen afgeleid worden door de gewenste populatie personen (zowel kernpersonen als niet-kernpersonen) te wegen met de ophoogfactor (de variabele GEWICHT) die in het bestand is opgenomen. Evenzo kunnen standgegevens inzake huishoudens bepaald worden door van elk huishouden slechts één persoon (bijvoorbeeld de hoofdkostwinner) te selecteren. Indien geen enkele verdere restrictie wordt toegevoegd, komt het aantal personen en huishoudens per 31 december van jaar T voor de strata van het ophoogkader (schema 1 en 2) exact overeen met gegevens per 1 januari van jaar T+1 uit de Bevolkingsstatistiek resp. Huishoudensstatistiek.

De weegvariabele GEWICHT

Het insluitgewicht dat initieel aan personen en huishoudens is toegekend is gelijk aan $(1 / 0.006057) * (\text{aantal kernpersonen} / \text{aantal potentiële kernpersonen})$; het aantal potentiële kernpersonen is identiek aan het aantal huishoudsleden. Deze insluitgewichten zijn vervolgens aangepast door ze te laten aansluiten op aantallen van de Bevolkingsstatistiek en de Huishoudensstatistiek. Hierbij is ervoor gezorgd dat alle personen binnen een huishouden eenzelfde ophooggewicht houden. Het uiteindelijke ophooggewicht is hoger naarmate er meer personen in het huishouden zijn. (Zie hieromtrent paragraaf 2.3.)

Populatie en weging bij longitudinale analyses

Voor longitudinale analyses moeten alleen de steekproefpersonen geselecteerd worden die tot het panel behoren (AANDKP = 4 of 8). Personen staan centraal in dynamische analyses. In tegenstelling tot huishoudens (die voortdurend van samenstelling veranderen) vormen personen een gelijkblijvende entiteit. Het volgen van huishoudens in de tijd is daardoor strikt genomen niet mogelijk: als twee partners scheiden, ontstaan uit één huishouden twee nieuwe. Het is uiteraard wel mogelijk personen in te delen naar het type huishouden waarvan zij in de onderzochte jaren deel uitmaakten. Tevens is aan te geven hoe hoog het inkomen van het huishouden was in de diverse jaren. Huishoudenskenmerken kunnen dus als variabelen probleemloos worden meegenomen.

Geboorten en immigratie zorgen voor instroom in de populatie, sterfte en emigratie leiden tot uitstroom uit de populatie. De steekproef van het IPO wordt jaarlijks aangevuld voor deze instroom door het bestand van kernpersonen uit te breiden met nul-jarigen en immigranten. Kernpersonen die overleden zijn of naar het buitenland vertrokken zijn, verdwijnen uit de steekproef. Kernpersonen die in Nederland blijven, worden elk jaar opnieuw in het onderzoek opgenomen. Longitudinale informatie is uiteraard alleen beschikbaar voor de doorstroom.

In longitudinale analyses krijgen alle kernpersonen een *gelijk* gewicht. Als dit gewicht gelijkgesteld wordt aan 166 of 165 ($= 1 / 0.006057$), komt het daarmee opgehoogde aantal kernpersonen dicht in de buurt van de totale bevolking (zie staat 2).

Staat 2. Aantal personen; standcijfer versus longitudinale weging (31 december) 2007*

	A. Personen (op basis alle personen)				B. Personen (op basis kernpersonen)			Verschil B tov A mbt totaal
	Totaal	actieve kernp.	niet actieve kernp.	geen kernp.	Totaal	actieve kernp.	niet actieve kernp.	
	<i>x 1000</i>							<i>%</i>
Totaal personen	16 405	7 440	769	8 197	16 355	15 057	1 298	-0,3
Ongehuwd	7 602	3 132	582	3 888	7 462	6 456	1 006	-1,8
Gehuwd	6 898	2 795	163	3 941	6 929	6 668	260	0,4
Verweduwd	870	785	4	80	865	860	5	-0,5
Gescheiden	1 036	728	20	288	1 099	1 073	26	6,1
Hoofdkostwinner	3 304	3 016	25	263	3 255	3 227	28	-1,5
Hoofdkostwinner, met partner	4 136	1 686	64	2 386	4 148	4 039	109	0,3
Gehuwde partner	3 357	1 330	99	1 928	3 388	3 238	150	0,9
Ongehuwde partner	779	320	6	454	760	751	9	-2,5
Minderjarig kind	3 431	771	236	2 424	3 406	2 968	438	-0,7
Meerderjarig kind	1 048	226	320	501	1 035	508	527	-1,3
Overig huishoudenslid	351	91	19	240	363	327	36	3,4
0- 4	946	245	8	693	925	908	17	-2,2
5- 9	1 011	249	6	756	1 007	993	14	-0,4
10-14	979	243	6	730	970	958	11	-0,9
15-19	1 005	244	272	489	1 004	508	496	-0,1
20-24	978	399	214	364	942	595	347	-3,7
25-29	990	516	69	405	982	868	114	-0,8
30-34	1 025	508	4	513	1 035	1 028	7	1,0
35-39	1 275	541	5	729	1 288	1 279	9	1,1
40-44	1 303	533	27	742	1 313	1 262	50	0,8
45-49	1 253	558	61	634	1 223	1 119	104	-2,4
50-54	1 142	591	46	505	1 117	1 047	70	-2,2
55-59	1 090	602	20	468	1 076	1 049	26	-1,3
60-64	995	577	13	405	1 040	1 025	15	4,5
65-69	725	432	6	287	741	734	7	2,2
70-74	589	374	6	209	593	587	6	0,7
75-79	485	335	3	147	482	479	3	-0,5
80-84	342	260	1	81	344	342	1	0,5
85 e.o.	274	233	1	40	274	273	1	0,3
Particulier huishouden	16 199	7 242	769	8 187	16 153	14 856	1 298	-0,3
Bevolking in instelling, inrichting en tehu	207	198	0	9	201	201	0	-2,7
Herkomst: Nederland	13 325	6 063	651	6 611	13 291	12 190	1 101	-0,3
Herkomst: Westers land	1 452	716	55	681	1 447	1 360	87	-0,3
Herkomst: Niet-westers land	1 629	661	63	905	1 616	1 507	109	-0,8
1. Actief	7 809	3 475	444	3 890	7 789	7 029	759	-0,3
2. Niet-actief	4 625	2 849	195	1 582	4 620	4 315	305	-0,1
3. Zonder inkomen	3 972	1 116	130	2 725	3 946	3 713	233	-0,7
Groningen	573	278	26	270	570	527	43	-0,6
Friesland	643	287	32	325	647	591	55	0,5
Drenthe	488	214	22	252	474	439	35	-2,9
Overijssel	1 120	481	55	584	1 108	1 012	95	-1,1
Flevoland	379	154	17	207	378	349	29	-0,2
Gelderland	1 984	871	95	1 017	1 999	1 830	169	0,8
Utrecht	1 201	546	53	602	1 194	1 105	89	-0,6
Noord-Holland	2 626	1 257	113	1 256	2 626	2 435	191	0,0
Zuid-Holland	3 461	1 603	159	1 700	3 449	3 181	268	-0,4
Zeeland	381	170	17	193	398	367	31	4,5
Noord-Brabant	2 425	1 065	122	1 237	2 403	2 198	205	-0,9
Limburg	1 124	513	57	554	1 110	1 022	88	-1,2

A. Telling van het aantal personen, gewogen met gewicht/1000000.

B. Telling van het aantal actieve en niet-actieve kernpersonen (aandkp = 4 of 8), gewogen met gewicht gelijk aan 166/1000.

De vetgedrukte aantallen komen (als gevolg van het gehanteerde ophoogmodel) exact overeen met aantallen uit de Bevolkingsstatistiek per 1-1-2008

Huishoudens met een langdurig laag inkomen

Op de regel dat longitudinale informatie zich altijd op personen betreft, zijn ogenschijnlijk uitzonderingen. Zo publiceert het CBS uitkomsten met betrekking tot huishoudens die vier jaar achtereen een laag inkomen hebben. In feite betreffen deze uitkomsten actieve kernpersonen die ingedeeld zijn naar het type huishouden waartoe zij in het actuele jaar behoorden. Omdat de aantallen huishoudens centraal staan in de publicatie over lage inkomens, is ervoor gekozen hier bij de presentatie van langdurig lage inkomens op aan te sluiten. De huishoudens met een langdurig laag inkomen zijn als volgt afgeleid:

- Voor het onderzoeksjaar T zijn standcijfers bepaald van het aantal huishoudens met een laag inkomen; deze cijfers worden gepresenteerd naar kenmerken zoals die voor het onderzoeksjaar T gelden;
- Voor de jaren T-1, T-2 en T-3 is nagegaan of de actieve kernpersoon uit dit huishouden in deze voorafgaande jaren eveneens tot een huishouden behoorde met een laag inkomen. Aan de standcijfers van jaar T wordt dus een kenmerk “duur van laag inkomen” toegevoegd.

Merk op dat het best zo kan zijn dat de inkomenspositie van andere leden dan de actieve kernpersoon van het huishouden anders is geweest of zelfs niet bekend is (de instroom van de laatste vier jaar bestaande uit immigranten en kinderen tot 4 jaar).

Personen in huishoudens met een langdurig laag inkomen

Ook bij het vaststellen van het aantal mensen dat vier jaar achtereen tot een huishouden met een laag inkomen behoorde, is het aantal mensen geteld in huishoudens waarvan de kernpersoon vier jaar achtereen een laag inkomen had. Op deze wijze worden uitkomsten verkregen die sporen met de verdeling van personen zoals die uit de standcijfers naar voren komen. (Door eenvoudigweg vast te stellen hoeveel personen behoorden tot een huishouden met een langdurig laag inkomen.) Een bezwaar tegen deze cijfers is dat de personen niet werkelijk gevolgd zijn. De inkomensgeschiedenis van de overige leden in het huishouden is overgenomen van de kernpersoon van het huishouden.

Als daarentegen het aantal mensen dat vier jaar achtereen tot een huishouden met een laag inkomen behoorde, wordt vastgesteld op basis van uitsluitend de kernpersonen dan wordt weliswaar de inkomensgeschiedenis juist vastgesteld, maar ontstaan verschillen ten opzichte van de gepubliceerde standcijfers.

Bepaling aandeel met langdurig laag inkomen

De doorstroom (personen die in een reeks van jaren tot de populatie behoren) bevat logischerwijs hooguit evenveel, maar doorgaans minder personen dan in een bepaald jaar aanwezig waren. Dit betekent dat van een deel van de personen/huishoudens uit jaar T niet vastgesteld kan worden of er sprake is van een langdurig laag inkomen, doordat een deel van de kernpersonen pas vanaf jaar T-2 in het bestand is gestroomd. Het betreft hier huishoudens die in de steekproef zijn gekomen, doordat de steekproefpersoon getrokken

is als immigrant of als nieuwgeborene. Voor publicatiegroepen waar deze instroom substantieel is, kan overwogen worden het aandeel met langdurig laag inkomen te relateren aan de doorstroompopulatie (T-3 t/m T) en niet aan de stand van jaar T. Relateren aan de stand levert een lager percentage op, dan relateren aan de doorstroom. Het volgende rekenvoorbeeld maakt dit duidelijk. Stel van een populatie van 20 duizend huishoudens heeft de helft een laag inkomen (jaar T). Van deze 10 duizend huishoudens blijken er 4 duizend ook in de drie voorafgaande jaren een laag inkomen te hebben. Veronderstel, dat van de 20 duizend huishoudens (kernpersonen) in jaar T er slechts 16 duizend alle vier jaren aanwezig waren (en tot de in te delen populatie behoren). Gerelateerd aan het standcijfer heeft dus één op de vijf van de huishoudens een langdurig laag inkomen, maar gerelateerd aan de doorstroom gaat het om één op de vier.

Het vaststellen van inkomensontwikkelingen

De inkomensontwikkeling die een bepaalde groep personen ondervindt, wordt door het CBS bepaald als de mediaan van de koopkrachtmutaties. De koopkrachtmutatie is gedefinieerd als de procentuele ontwikkeling van het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen gecorrigeerd voor de prijsontwikkeling. Doordat er in het algemeen een grote spreiding is in koopkrachtmutaties, is voor publicatiedoeleinden gekozen voor de mediaan hiervan en niet voor een gemiddelde mutatie. Ter aanvulling wordt informatie over de spreiding toegevoegd. Met dergelijke cijfers kan bijvoorbeeld een antwoord gegeven worden op de vraag hoe groot de inkomensontwikkeling van 65-plussers tussen twee onderzoeksjaren is geweest. Wordt daarentegen het gemiddeld inkomen van 65-plussers uit twee onderzoeksjaren met elkaar vergeleken (eventueel gecorrigeerd voor de prijsontwikkelingen), dan wordt in feite een antwoord gegeven op de vraag hoe de inkomenspositie van de 65-plussers uit het ene jaar zich verhoudt tot die van de 65-plussers uit het andere jaar. Tussen beide jaren heeft instroom plaatsgevonden (van personen die in de loop van deze tijd 65 zijn geworden) en anderzijds is er sprake van uitstroom van personen die overleden of geëmigreerd zijn. Zie voor nadere bijzonderheden: [Meten van koopkrachtontwikkeling](#).

Twee of meer kernpersonen

In een aantal gevallen maken twee of meer kernpersonen deel uit van hetzelfde huishouden. In de IPO-bestanden 1989-2000 is het huishouden in deze gevallen twee (of meer) keer opgenomen (waarbij het oorspronkelijke gewicht gedeeld is door het aantal kernpersonen in het huishouden). Dus, als er twee kernpersonen (A en B) in een huishouden zijn, is dit huishouden gedupliceerd, waarbij kernpersoon A de actieve kernpersoon vormt van het ene en kernpersoon B de actieve kernpersoon vormt van het andere huishouden. Dit betekent dat in de jaren 1989-2000 personen meer dan één keer in het bestand kunnen voorkomen. Deze huishoudens zijn te onderkennen met behulp van de variabele AANDKP: alle huishoudens met een huishoudenslid met de code 8 zijn gedupliceerd (zoveel malen als er binnen dat huishouden kernpersonen voorkomen).

Met ingang van de reeks vanaf 2000 is elk huishouden (en elke persoon) maar één keer opgenomen. Bij twee of meer kernpersonen maakt het daarbij niet uit welke kernpersoon als actieve kernpersoon is aangewezen. Voor longitudinale analyses moeten immers

steeds zowel de actieve als niet-actieve kernpersonen gevolgd worden. Bij het koppelen van IPO-bestanden van voor en na 2000 moet ermee rekening gehouden worden dat de IPO-bestanden voor 2000 duplicaten bevatten.

Koppelen van gegevens van voor en na 2000

Bij het koppelen van IPO-gegevens van voor en na 2000 moet niet alleen rekening gehouden worden met een andere bestandsopbouw (zie met name de voorafgaande paragraaf), maar ook met de verandering als gevolg van een herziening van de Inkomensstatistiek in 2000. (Zie do's & don'ts).

Kwaliteit

Het microdatabestand is geen publicatiebestand. Dit betekent dat voor veel variabelen door het CBS weinig of geen controles en correcties hebben plaatsgevonden. Op de variabelen die wel door het CBS zijn bekeken, zijn op grond van de beschikbare informatie correcties uitgevoerd. Deze correcties zijn als zodanig in het microdatabestand overgenomen.

Omdat het geen officieel vastgesteld publicatiebestand betreft, heeft dit tot gevolg dat de bestanden niet noodzakelijk exact overeenkomen met Statline, de elektronische databank van het CBS (statline.cbs.nl).

Een goede stelregel om in eerste instantie te kunnen inschatten of een variabele in het microdatabestand van goede kwaliteit is, is te kijken naar Statline. Als een kenmerk is opgenomen in Statline, is dat over het algemeen van goede kwaliteit. Als een kenmerk niet is opgenomen, dan is de kans groot dat deze variabele van matige of slechte kwaliteit is. In paragraaf 2.2 wordt, waar nodig, per variabele een indicatie gegeven van de kwaliteit.

De gegevens op Statline kunt u vinden onder Arbeid, inkomen en sociale zekerheid → [Inkomen en bestedingen](#) → Inkomen.

2.3 Wijzigingen ten opzichte van 2008

De variabele T7360TSK Tegemoetkoming studiekosten is veranderd ten opzichte van 2008. In 2008 waren de gratis schoolboeken (vergoeding hiervoor) opgenomen in de variabele T7360TSK. In 2009 is deze vergoeding voor de schoolboeken vervallen (de boeken worden door de school verstrekt).

Vervallen variabelen zijn VKWTAXH (OWEW3140 na correctie (waarde eigen woning)), FISC_AK (Arbeidskorting Fibase) en DIVBEL (Dividendbelasting).

Nieuw in 2009 zijn de variabele YCGW5246 Tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten (minimaal 35%) en de variabele DWB Doorwerkbonus.

Samenstelling besteedbaar inkomen

Bijgaande tabel P500 toont de opbouw van het besteedbaar inkomen in 2014.

Documentatierapport IPO 2014

P500. Personen in part.hh.: inkomensbestanddelen		2014		
		aantpp	gem.	som
		x 1000	x 1000	min euro
T1000WER	1.1.1.1 Loon werknemer	7.185	27,7	199.023
T1020AMB	1.1.1.2 Loon ambtenaar	899	40,4	36.345
T1030DGN	1.1.1.3 Loon directeur-grootaandeelhouder (niet verzekerd)	241	53,9	13.008
T1040NAT	1.1.2 Loon in natura	632	5,3	3.333
T1060OVE	1.1.3 Inkomen uit overige arbeid	453	5,2	2.354
PG410ww	11.1.1.1.2 Premie WW tlv werkgever	7.757	1,2	9.410
PG610wao	11.2.2.1.1.2 Premie arbeidsongeschiktheid tlv werkgever	7.758	1,6	12.626
PG710pen	11.3.1.1.2 Premie pensioen tlv werkgever	5.427	4,4	24.127
T1068ZVW	1.2.4 Vergoede ZVW-premie door werkgever	7.784	1,9	14.484
T2070WIN	2 Inkomen uit eigen onderneming	1.014	25,4	25.798
T3080REN	3.1.1.1 Rente van banktegoeden	7.137	0,6	4.119
T3100OBL	3.1.1.2 Inkomsten uit obligaties	184	3,1	564
T3110DAB	3.1.1.3 Dividenden uit aanmerkelijk belang	56	77,5	4.313
T3120DIV	3.1.1.4 Overige dividenden etc.	958	1,5	1.480
T3140HEW	3.1.2.1 Inkomsten uit eigen woning	4.434	2,9	12.921
T3150ONG	3.1.2.2 Overige inkomsten uit onroerend goed	186	4,3	802
T3160OVB	3.1.3 Ink. uit overige bezittingen	106	2,2	234
T3170RBW	3.2.1 Betaalde hypotheekrente eigen woning	3.731	8,5	31.895
T3190RBS	3.2.2 Betaalde rente ov. schulden	2.612	0,8	2.091
PRIMINK	4 Primair inkomen	11.650	28,4	330.954
T5210WW	5.1.1.1 Uitkering WW	892	8,3	7.362
T5220WA	5.1.1.2 Uitkering wachtgeld	22	12,4	276
T5230ZW	5.1.2.1 Uitkering ZW	222	6,3	1.390
T5240AO	5.1.2.2 Uitkering arbeidsongeschiktheid (inkomensverzekering)	597	14,6	8.699
T5250AOP	5.1.2.3 Uitkering particuliere verzekering ivm ziektekosten/arbeidsongeschiktheid	0		
T5260AOW	5.1.3.1 Uitkering AOW	2.968	11,1	33.089
T5270AWW	5.1.3.2 Uitkering ANW	56	9,5	529
T5280PEN	5.1.3.3 Uitkering pensioen e.d.	3.198	13,1	41.760
PI440ww	11.1.1.2.2 Premie WW tlv uitkeringsinstantie	1.458	0,5	796
PI640wao	11.2.2.1.2.2 Premie arbeidsongeschiktheid tlv uitkeringsinstantie	1.458	0,7	1.068
T5288ZVW	5.2.4 Vergoede ZVW-premie door uitkeringsinstantie inkomensverzekeringen	1.568	0,9	1.355
T5290LLP	5.1.3.4 Opgenomen bedrag van de levensloopregeling	0		
T6290ABW	6.1.1 Uitkering ABW	544	9,1	4.954
T6300DIV	6.1.2 Uitkering IOAW, IOAZ, Wajong, etc.	1.120	3,0	3.350
T6318ZVW	6.2.4 Vergoede ZVW-premie door uitkeringsinstantie sociale voorzieningen	781	0,8	609
T6320KB	6.3 Uitkering kinderbijslag	1.932	1,6	3.115
T6325KGB	6.4 Kindgebonden budget / kindertoelag	869	1,1	947
T6330STU	6.5 Uitkering studietoelag	892	2,2	2.007
T6340HRS	7.1.1 Huurtoelag/subsidie	1.290	2,1	2.742
T6350REW	7.1.2 Rijksbijdrage eigen woning	2	2,7	6
T7360TSK	7.2 Overige tegemoetkoming studiekosten	52	0,7	38
T8370ONT	8 Ontvangen inkomensoverdrachten	55	10,5	574
T9380ONB	9 Secundair inkomen, onbekend	48	6,9	333
BRUTINK	Bruto inkomen	13	33,4	445.951
V0390BET	10 Betaalde inkomensoverdrachten	79	7,6	600
PG410WWW	11.1.1.1.2 Premie WW/Nww, werkgever	7.757	1,2	9.410
PI440WWW	11.1.1.4 Premie WW/Nww, uitkeringsinst	1.458	0,5	796
PH570ZWP	11.2.2 Premie particuliere verzekering, ziekte	418	3,0	1.272
PG610WAO	11.3.1.2 Premie WAO/WIA, werkgever	7.758	1,6	12.626
PI640WAO	11.3.1.4 Premie WAO/WIA, uitkeringsinstantie	1.458	0,7	1.068
PH670AOP	11.3.2 Premie particuliere verzekering ivm arbeidsongeschiktheid	4.978	0,0	157
PN700PEN	11.4.1.1 Premie pensioen, werknemer	5.389	2,0	10.572
PG710PEN	11.4.1.2 Premie pensioen, werkgever	5.427	4,4	24.127
PH770OUP	11.4.2 Premie particuliere verzekering ivm pensioen	553	2,1	1.161
PH780OUP	11.4.3 Premie volksverzekering ivm pensioen	11.495	1,9	21.992
PH790LLP	11.4.4 Levensloopregeling	57	5,0	289
PN800ZFW	12.1.1.1 Premie ZFW/Zvw tlv werknemer	223	2,1	468
PG810zfw	12.1.1.2 Premie ZFW, werkgever	7.784	1,9	14.484
PT820ZFW	12.1.2.1 Prem. ZFW/Zvw tlv uitkeringsontvanger (totaal)	3.580	1,0	3.707
PU840zfw	12.1.2.2 Premie ZFW, uitk. instantie	2.261	0,9	1.963
PZ860ZFW	12.1.3 Premie ZFW/Zvw over overige inkomsten	1.416	0,6	783
PH865ZFW	12.1.4.1 Premie ZFW/Zvw nominaal	13.460	1,3	17.819
PH868ZTS	12.1.4.2 Zorgtoelag (-)	4.933	0,8	3.943
PH880ZKV	12.3 Premie volksverzekering ivm ziektekosten	11.508	1,5	17.734
V3900INK	13 Belasting op inkomen	11.912	4,0	47.505
BESTINK	14 : Besteedbaar inkomen	13.837	18,9	261.360

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw van het microdatabestand

Onderstaand volgt een lijst van alle variabelen in het microdatabestand.

Nr	Variabele en omschrijving	Form.
1	RINPERSOONS Soort rinpersoon	A1
2	RINPERSOON Samen met rinpersoons is dit de persoon	A9
3	I_HHID_Encrypt Huishoudensleutel	A32
4	OZJAAR Onderzoeksjaar	F4
5	versie_I Versie Inkomensgegevens	F3
6	GEWICHT Ophooggewicht van het huishouden	F9
7	EQUI Equivalentiefactor voor standaardisatie van het inkomen	F3
8	H_INK Indicator huishouden met inkomen	F1
9	P_INK Persoonlijk inkomen bekend	F1
10	IMPZELF Code imputatiebron zelfstandige	F2
11	AANDKP Aanduiding kernpersoon	F1
12	H_OMV Omvang huishouden (aantal leden)	F2
13	H_PMI Aantal hhleden met (persoonlijk) inkomen	F2
14	H_SAM Samenstelling huishouden	F2
15	H_SRT Soort adres (particulier hh/instelling)	F1
16	HK2_LFT Leeftijdsklasse van de hoofdkostwinner (uitgebreid)	F2
17	HK2_HLA Indeling naar herkomstland van de hoofdkostwinner	F2
18	HK2_HGE Indeling naar generatie en herkomstland van de hoofdkostwinner	F1
19	H_WOON Woonsituatie	F1
20	gem Gemeentecode jaar T+1	A4
21	PROVC Provinciecode	F2
22	STEDGEM Code stedelijkheidsgraad van de gemeente	F1

<i>Nr</i>	<i>Variabele en omschrijving</i>	<i>Form.</i>
23	H_BRON Belangrijkste bron van inkomen	F2
24	HK1_PRI Klassen van primair huishoudensinkomen (beknopt)	F2
25	HK1_BRU Klassen van bruto huishoudensinkomen (beknopt)	F2
26	HK1_BES Klassen van besteedbaar huishoudensinkomen (beknopt)	F2
27	HK1_GES Klassen van gestandaardiseerd huishoudensinkomen (beknopt)	F2
28	HK2_PRI Klassen van primair huishoudensinkomen (uitgebreid)	F2
29	HK2_BRU Klassen van bruto huishoudensinkomen (uitgebreid)	F2
30	HK2_BES Klassen van besteedbaar huishoudensinkomen (uitgebreid)	F2
31	HK2_GES Klassen van gestandaardiseerd huishoudensinkomen	F2
32	H_LI Inkomenscategorie (lage-inkomensgrens)	F1
33	H_BM Inkomen in % van beleidsmatig minimum	F9
34	LFT Leeftijd per 31 dec. van het onderzoeksjaar	F3
35	LFTKL Leeftijd per 31 dec. van het onderzoeksjaar (in klassen)	F3
36	PK2_LFT Leeftijdsklasse (uitgebreid)	F3
37	GES Geslacht	F1
38	BUR Burgerlijke staat van de persoon	F1
39	GEBLAND Geboorteland	F4
40	PK2_HLA Herkomstgroepering (land)	F2
41	PK2_HGE Herkomstgroepering (land, generatie)	F1
42	SEC Sociaal-economische categorie	F2
43	POS Positie in het huishouden	F1
44	GEZCOD Code Identificatie van een gezin	F1
45	WEKEN Aantal weken inkomen	F2
46	PK1_PER Klassen van Persoonlijk inkomen (x 1000 euro)	F2
47	PK2_PER Klassen van Persoonlijk inkomen (x 1000 euro)	F2
48	PAARCOD Code identificatie van een (echt)paar	F1

Nr	Variabele en omschrijving	Form.
49	PRIMINKH Primair inkomen van het huishouden	F9
50	BRUTINKH Bruto inkomen van het huishouden	F9
51	BESTINKH Besteedbaar inkomen van het huishouden	F9
52	GESTINKH Gestandaardiseerd besteedbaar inkomen van het huishouden	F9
53	IND_LI Indelingsinkomen t.a.v. lage-ink.grens,jaar T	F9
54	PERSINK 15 Persoonlijk inkomen	F9
55	T1000WER 1.1.1.1 Loon werknemer	F9
56	T1020AMB 1.1.1.2 Loon ambtenaar	F9
57	T1030DGN 1.1.1.3 Loon directeur-grotaandeelhouder (niet verzekerd)	F9
58	T1040NAT 1.1.2 Loon in natura	F9
59	T1060OVE 1.1.3 Inkomen uit overige arbeid	F9
60	T1068ZVW 1.2.4 Vergoede ZVW-premie door werkgever	F9
61	T2070WIN 2 Inkomen uit eigen onderneming	F9
62	T3080REN 3.1.1.1 Rente van banktegoeden	F9
63	T3100OBL 3.1.1.2 Inkomsten uit obligaties	F9
64	T3110DAB 3.1.1.3.1 Dividenden uit aanmerkelijk belang	F9
65	T3120DIV 3.1.1.3.2 Overige dividenden etc.	F9
66	T3140HEW 3.1.2.1 Inkomsten uit eigen woning	F9
67	T3150ONG 3.1.2.2 Overige inkomsten uit onroerend goed	F9
68	T3160OVB 3.1.3 Inkomsten uit overige bezittingen	F9
69	T3170RBW 3.2.1 Betaalde hypotheekrente eigen woning	F9
70	T3190RBS 3.2.2 Overige betaalde rente	F9
71	PRIMINK Hulpvariabele: Primair inkomen (geen begrip op persoonsniveau)	F9
72	T5210WW 5.1.1.1 Uitkering WW	F9
73	T5220WA 5.1.1.2 Uitkering wachtgeld	F9
74	T5230ZW 5.1.2.1 Uitkering ZW	F9

Nr	Variabele en omschrijving	Form.
75	T5240AO 5.1.2.2 Uitkering arbeidsongeschiktheid (inkomensverzekering)	F9
76	T5250AOP 5.1.2.3 Uitkering particuliere verzekering ivm ziektelkosten/arbeidsongeschiktheid	F9
77	T5260AOW 5.1.3.1 Uitkering AOW	F9
78	T5270AWW 5.1.3.2 Uitkering ANW	F9
79	T5280PEN 5.1.3.3 Uitkering pensioen e.d.	F9
80	T5288ZVW 5.2.4 Vergoede ZVW-premie door uitkeringsinstantie inkomensverzekeringen	F9
81	T5290LLP 5.1.3.4 Opgenomen bedrag van de levensloopregeling	F9
82	T6290ABW 6.1.1 Uitkering ABW	F9
83	T6300DIV 6.1.2 Uitkering IOAW, IOAZ, Wajong, etc	F9
84	T6318ZVW 6.2.4 Vergoede ZVW-premie door uitkeringsinstantie sociale voorzieningen	F9
85	T6320KB 6.3 Uitkering kinderbijslag	F9
86	T6325KGB 6.4 Kindgebonden budget / kindertoeslag	F9
87	T6330STU 6.5 Uitkering studietoelage	F9
88	T7340HRS 7.1.1 Huurtoeslag/subsidie	F9
89	T7350REW 7.1.2 Rijksbijdrage eigen woning	F9
90	T7360TSK 7.2 Overige tegemoetkoming studiekosten	F9
91	T8370ONT 8 Ontvangen inkomensoverdrachten	F9
92	T9380ONB ad 9 Secundair inkomen, onbekend	F9
93	BRUTINK Hulpvariabele: Bruto inkomen (geen begrip op persoonsniveau)	F9
94	V0390BET 10 Betaalde inkomensoverdrachten	F9
95	PG410WW 11.1.1.1.2 Premie WW tlv werkgever	F9
96	PI440WW 11.1.1.2.2 Premie WW tlv uitkeringsinstantie	F9
97	PH570ZWP 11.2.1.2 Premie particuliere verzekering voor ziekte/invaliditeit	F9
98	PG610WAO 11.2.2.1.1.2 Premie arbeidsongeschiktheid tlv werkgever	F9
99	PI640WAO 11.2.2.1.2.2 Premie arbeidsongeschiktheid tlv uitkeringsinstantie	F9
100	PH670AOP 11.2.2.2 Premie particuliere verzekering ivm arbeidsongeschiktheid	F9

Nr	Variabele en omschrijving	Form.
101	PN700PEN 11.3.1.1.1 Premie pensioen tlv werknemer	F9
102	PG710PEN 11.3.1.1.2 Premie pensioen tlv werkgever	F9
103	PH770OUP 11.3.2 Premie particuliere verzekering ivm ouderdom/nabestaanden	F9
104	PH780OUV 11.3.3 Premie volksverzekering AOW en ANW	F9
105	PH790LLP 11.3.4 Gespaard bedrag voor de levenslooptrekening	F9
106	PN800ZFW 12.1.1.1 Premie ZFW/Zvw tlv werknemer	F9
107	PG810ZFW 12.1.1.2 Premie ZFW/Zvw tlv werkgever	F9
108	PT820ZFW 12.1.2.1 Prem. ZFW/Zvw tlv uitkeringsontvanger (totaal)	F9
109	PV820ZFW 12.1.2.1.1 Premie ZFW/Zvw over uitkering inkomensverzekering tlv uitkeringsontvanger	F9
110	PO830ZFW 12.1.2.1.2 Premie ZFW/Zvw over uitkering sociale voorzieningen tlv uitkeringsontvanger	F9
111	PU840ZFW 12.1.2.2 Premie ZFW/Zvw tlv uitkeringsinstantie (totaal)	F9
112	PZ860ZFW 12.1.3 Premie ZFW/Zvw over overige inkomsten	F9
113	PH865ZFW 12.1.4.1 Premie ZFW/Zvw aan zorgverzekeraar (verplicht)	F9
114	PH868ZTS 12.1.4.2 Zorgtoeslag (-)	F9
115	PH880ZKV 12.3 Premie volksverzekering AWBZ	F9
116	V3900INK 13 Belasting op inkomen	F9
117	BESTINK Hulpvariabele: Besteedbaar inkomen (geen begrip op persoonsniveau)	F9
118	BELI Belastbaar inkomen	F9
119	BELIB1 Belastbaar inkomen Box 1	F9
120	BELIB2 Belastbaar inkomen Box 2	F9
121	BELIB3 Belastbaar inkomen Box 3	F9
122	HEFKORT Heffingskorting	F9
123	HWFOR Huurwaardeforfait	F9
124	A_ZELF Zelfstandigenaftrek	F9
125	A_MEEW Meewerkaftrek	F9

<i>Nr</i>	<i>Variabele en omschrijving</i>	<i>Form.</i>
126	A_ZIEK Aftrek wegens ziektekosten en weekendbezoek kind.	F9
127	A_LEVE Aftrek wegens levensonderhoud kinderen	F9
128	A_STUD Aftrek wegens studiekosten	F9
129	A_GIFT Aftrek wegens giften	F9
130	A_REIS Reisaftrek openbaar vervoer en fietsaftrek	F9
131	HKDWB HK-02 Doorwerkbonus	F9
132	FISC_LN Fiscaal "loon" Fibase	F9
133	FISC_HEF Ingehouden loonheffing, Fibase	F9
134	HKAH Algemene heffingskorting	F17
135	HKAK Arbeidskorting	F9
136	HKOVK Ouderschapsverlofkorting	F9
137	HKLVK Levensloopverlofkorting	F9
138	HKKK Kinderkorting	F9
139	HKKKA Kinderkorting, aanvullend	F9
140	HKCK Combinatiekorting	F9
141	HKCKA Aanvullende combinatiekorting	F9
142	HKCKIA Inkomensafhankelijke combinatiekorting	F9
143	HKAO Alleenstaande-ouderkorting	F9
144	HKAOA Alleenstaande-ouderkorting aanvullend	F17
145	HKJGK Jonggehandicaptenkorting	F9
146	HKOK Ouderenkorting	F9
147	HKOKAL Alleenstaande ouderenkorting	F9
148	HKKMB Korting voor maatsch. en groene beleggingen	F9
149	HKKBD Korting voor directe belegg. in durfkapitaal	F9
150	HKTYD Tijdelijke verhoging algemene heffingskorting	F9
151	B_TOELA Studietoelage beurs	F9

Nr	Variabele en omschrijving	Form.
152	B_BASIS Basisbeurs	F9
153	B_AANV Aanvullende beurs	F9
154	B_SCHULD Recht op lening WSF	F9
155	B_WTS Basistoelage (WTS18+)	F9
156	B_TS Tegemoetkoming studiekosten (WTS18+)	F9
157	WER_PAR Bruto loon werknemers particulier bedrijf	F9
158	WER_DIR Bruto loon directeuren NV/BV (verzekerd)	F9
159	WER_TRE Bruto loon trendvolgers	F9
160	WER_BUI Loon (uit buitenland)	F9
161	LAS_PAR Soc. lasten werkgevers loon werknemers particulier bedrijf	F9
162	LAS_TRE Soc. lasten werkgevers loon trendvolgers	F9
163	LAS_DIR Soc. lasten werkgevers loon directeuren NV/BV (verzekerd)	F9
164	WIN_FIS Fiscale winst	F9
165	AO_WAZ WAZ-uitkering	F9
166	AO_WAO WAO-uitkering	F9
167	AO_WAJ WAJONG-uitkering	F9
168	AO_OVER Overige arbeidsongeschiktheidsuitkering	F9
169	AINV3400 2 Investeringsaftrek/desinvesteringsbijtelling	F9
170	AVKU9880 1.1.3.2 Verwervingskosten (-)	F9
171	YBBZ215H 6.1.2 Uitkering Bijstandsbesluit zelfstandigen	F9
172	YCGW5246 Wtcg: Tegemoetkoming voor arbeidsongeschikten (minimaal 35 %)	F9
173	YIOA0560 6.1.2 Uitkering IOAW	F9
174	YIOZ0570 6.1.2 Uitkering IOAZ	F9
175	YOVI2170 1.1.3.2 Overige inkomsten uit arbeid, niet in dienstbetrekking	F9
176	YOVP0530 6.1.2 Uitkering Oorlogs- en verzetspensioen	F9
177	YWAZ0420 5.1.2.2 Uitkering WAZ	F9

<i>Nr</i>	<i>Variabele en omschrijving</i>	<i>Form.</i>
178	APGA4000 Totaal persoonsgeboden aftrek	F9
179	AGWS3160 Geen of geringe eigenwoningschuld	F9
180	AZLF_NG Niet- gerealiseerde zelfstandigenaftrek	F9
181	HKTVP Tijdelijke heffingskorting voor vroeggepensioneerden	F9
182	SECJ Sociaaleconomische categorie (jaarbasis)	F2

Toelichting variabelen

RINPERSOONS en RINPERSOON

Bronbestanden die aan het CBS geleverd worden, bevatten doorgaans als persoons-identificator het burgerservicenummer. Het burgerservicenummer wordt als zeer identificerend beschouwd en daarom vervangt het CBS dit nummer door een intern persoonsidentificatienummer, het betekenisloze RINPERSOON-nummer.

Een microdatabestand is voorzien van de door het CBS toegevoegde variabelen soort identificatiecode (RINPERSOONS) en identificatienummer (RINPERSOON), die samen het burgerservicenummer vervangen. Records met een burgerservicenummer dat is teruggevonden in de GBA, zijn voorzien van een geldig RINPERSOON-nummer. Deze records hebben de waarde 'R' op RINPERSOONS gekregen.

GEM

De gemeentecode van de woonplaats van de persoon ultimo van het verslagjaar met de gemeentelijke indeling per 1-1 volgend op het verslagjaar. Voor een toelichting op het ontstaan, opheffing en/of naamswijziging van gemeenten zie de Statline tabel [Historisch overzicht gebieden](#). Voor Remote Access en On-site gebruikers is de gemeentecodelijst te vinden op \8_Uilities\Code_Listings\Gemeentecodes\.

Met de gemeentecode kunt u aan de hand van dit sleutelveld en het bestand Gebieden in Nederland (GIN) van hetzelfde jaar gegevens samenvoegen, tellingen maken, naar een hoger regionaal niveau zoals landsdeel, provincie, COROP of toeristengebied. U kunt deze bestanden vinden op de Onsite/Remote Access omgeving:

\8_Uilities\Code_Listings\Gebieden in Nederland\.

GEBLAND

De landcode van het geboorteland. Voor Remote Access en On-site gebruikers is de landencodelijst te vinden op: \8_Uilities\Code_Listings\Landen- en nationaliteitscodes\land.sps.

Voorkomende waarden van de variabelen

In deze paragraaf wordt voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

RINPERSOONS

R RINPERSOON WEL IN GBA

H_INK

0 Huishouden zonder inkomen
1 Huishouden met inkomen
2 Huishouden met extreem inkomen

P_INK

0 0 zonder inkomen
1 1 met inkomen

IMPZELF

10 Zelfstandige, winstaangifte bekend
20 Zelfstandige, winst geïmputeerd op basis van ondernemingsgegevens
30 Zelfstandige, winst geïmputeerd uit voorlopige aanslagen of teruggaven (IB of ZVW)
40 Zelfstandige, winst geïmputeerd uit hulpbestand zelfstandigen
90 Geen zelfstandige, aangifte bekend
91 Geen zelfstandige, aangifte van een voorgaand jaar bekend, winst op nul gesteld
92 Geen zelfstandige, overig

AANDKP

0 geen kernpersoon
1 geen kernpersoon
4 actieve kernpersoon
8 niet-actieve kernpersoon

H_SAM

1 Eenpersoonshuishouden
2 Paar
3 Paar, uitsluitend minderj. kinderen
4 Paar, minderj. en meerderj. kinderen
5 Paar, uitsluitend meerderj. kinderen
6 Eenoudergezin, uitsluitend minderj. kinderen
7 Eenoudergezin, minderj. en meerderj. kinderen
8 Eenoudergezin, uitsluitend meerderj. kinderen
9 Paar met ander
10 Paar met ander, uitsluitend minderj. kinderen
11 Paar met ander, minderj. en meerderj. kinderen
12 Paar met ander, uitsluitend meerderj. kinderen
13 Eenoudergezin met ander, uitsluitend minderj. kind.
14 Eenoudergezin met ander, minderj. en meerderj. kind.
15 Eenoudergezin met ander, uitsluitend meerderj. kind.
16 Overig meerpersoonshuishouden
17 Bevolking in instellingen, inrichtingen en tehuizen

H_SRT

1	Particulier huishouden
2	IIT, bejaardentehuis
3	IIT, overig
4	Bevolking in IIT, totaal

HK2_LFT

1	..-24
2	25-29
3	30-34
4	35-39
5	40-44
6	45-49
7	50-54
8	55-59
9	60-64
10	65-69
11	70-74
12	75 e.o.

HK2_HLA

1	1 Nederland
2	2.1 Indonesië
3	2.2 Duitsland
4	2.3 België
5	2.4 Overig westers land
6	3.1 Suriname
7	3.2 Ned. Antillen en Aruba
8	3.3 Turkije
9	3.4 Marokko
10	3.5 Overig niet-westers land

HK2_HGE

1	1 Nederland
2	2.1 Ov. westers land, 1e gen.
3	2.2 Ov. westers land, 2e gen.
4	3.1 Niet-westers land, 1e gen.
5	3.2 Niet-westers land, 2e gen.

H_WOON

1	1 Eigen woning
2	2.1 Huurwoning, met huursubsidie
3	2.2 Huurwoning, zonder huursubsidie

PROVC

20	Groningen (PV)
21	Friesland (PV)
22	Drenthe (PV)
23	Overijssel (PV)
24	Flevoland (PV)
25	Gelderland (PV)
26	Utrecht (PV)
27	Noord-Holland (PV)
28	Zuid-Holland (PV)

PROVC (vervolg)

29	Zeeland (PV)
30	Noord-Brabant (PV)
31	Limburg (PV)
32	onbekend

STEDGEM

1	Zeer sterk stedelijk
2	Sterk stedelijk
3	Matig stedelijk
4	Weinig stedelijk
5	Niet stedelijk

H_BRON

0	0 Onbekend
1	1.1 Loon werknemer
2	1.2 Loon ambtenaar
3	1.3 Loon dir.-grootaand.houder
4	1.4 Overig inkomen uit arbeid
5	2 INKOMEN UIT EIG. ONDERN.
6	3 INKOMEN UIT VERMOGEN
7	4.1 Werkloosheidsuitkering
8	4.2 Arbeidsongeschiktheidsuitk.
9	4.3 Pensioen
10	4.4 Bijstand
11	4.5 Overige sociale voorziening
12	4.6 Studiefinanciering
13	4.7 Overig
14	5 ZONDER INKOMEN

HK1_PRI, HK1_BRU, HK1_BES en HK1_GES

0	geen inkomen
1	tot 10
2	10 tot 20
3	20 tot 30
4	30 tot 40
5	40 tot 50
6	50 en meer

HK2_PRI, HK2_BRU, HK2_BES en HK2_GES

0	geen inkomen
1	tot 0
2	tot 2
3	2 tot 4
4	4 tot 6
5	6 tot 8
6	8 tot 10
7	10 tot 12
8	12 tot 14
9	14 tot 16
10	16 tot 18
11	18 tot 20
12	20 tot 22
13	22 tot 24

HK2_PRI, HK2_BRU, HK2_BES en HK2_GES (vervolg)

14	24 tot 26
15	26 tot 28
16	28 tot 30
17	30 tot 35
18	35 tot 40
19	40 tot 45
20	45 tot 50
21	50 tot 75
22	75 tot 100
23	100 en meer

H_LI

1	Huishouden zonder inkomen
2	Bevolking in IIT
3	Huishouden, niet-ingedeeld
4	Huishouden met laag inkomen
5	Huishouden met hoog inkomen

LFTKL

1	Jonger 6 jaar
2	6 tot 12 jaar
3	12 tot 15 jaar
4	15 tot 18 jaar
5	18 tot 20 jaar
6	20 tot 25 jaar
7	25 tot 30 jaar
8	30 tot 35 jaar
9	35 tot 40 jaar
10	40 tot 45 jaar
11	45 tot 50 jaar
12	50 tot 55 jaar
13	55 tot 60 jaar
14	60 tot 65 jaar
15	65 jaar
16	66 tot 70 jaar
17	70 tot 75 jaar
18	75 jaar en ouder

PK2_LFT

1	0- 4
2	5- 9
3	10-14
4	15-19
5	20-24
6	25-29
7	30-34
8	35-39
9	40-44
10	45-49
11	50-54
12	55-59
13	60-64
14	65-69

PK2_LFT (vervolg)

15	70-74
16	75-79
17	80-84
18	85 e.o.

GES

1	Man
2	Vrouw

BUR

1	Ongehuwd
2	Gehuwd
3	Verweduwd
4	Gescheiden

PK2_HLA

1	1 Nederland
2	2.1 Indonesië
3	2.2 Duitsland
4	2.3 België
5	2.4 Overig westers land
6	3.1 Suriname
7	3.2 Ned. Antillen en Aruba
8	3.3 Turkije
9	3.4 Marokko
10	3.5 Overig niet-westers land

PK2_HGE

1	1 Nederland
2	2.1 Overig westers land, 1e gen.
3	2.2 Overig westers land, 2e gen.
4	3.1 Niet-westers land, 1e gen.
5	3.2 Niet-westers land, 2e gen.

SEC

1	Werknemer particulier bedrijf
2	Ambtenaar
3	Directeur-grootaandeelhouder
4	Zelfstandige
5	Overig actief
6	Ontvanger van werkloosheidsuitk.
7	Bijstandsontvanger
8	Ontvanger van ov. soc. vrz.
9	Arbeidsongeschikte
10	Pensioenontvanger, tot 65 jr
11	Pensioenontvanger, 65 jr e.o.
12	Student
13	Overig niet-actief
14	Zonder inkomen

POS

1	Hoofdkostwinner
2	Hoofdkostwinner, met partner

POS (vervolg)

3	Gehuwde partner
4	Ongehuwde partner
5	Minderjarig kind
6	Meerderjarig kind
7	Overig huishoudenslid

GEZCOD

0	Persoon behoort niet tot een gezin
1	Persoon behoort tot 1e gezin binnen huishouden
2	Persoon behoort tot 2e gezin binnen huishouden
3	Persoon behoort tot 3e gezin binnen huishouden
4	Persoon behoort tot 4e gezin binnen huishouden
5	Persoon behoort tot 5e gezin binnen huishouden

PK1_PER

0	geen inkomen
1	tot 10
2	10 tot 20
3	20 tot 30
4	30 tot 40
5	40 tot 50
6	50 en meer

PK2_PER

0	geen inkomen
1	tot 0
2	tot 2
3	2 tot 4
4	4 tot 6
5	6 tot 8
6	8 tot 10
7	10 tot 12
8	12 tot 14
9	14 tot 16
10	16 tot 18
11	18 tot 20
12	20 tot 22
13	22 tot 24
14	24 tot 26
15	26 tot 28
16	28 tot 30
17	30 tot 35
18	35 tot 40
19	40 tot 45
20	45 tot 50
21	50 tot 75
22	75 tot 100
23	100 en meer

PAARCOD

0	geen lid paar
1	lid 1e paar
2	lid 2e paar

PAARCOD (vervolg)

3	lid 3e paar
4	lid 4e paar
5	lid 5e paar
6	lid 6e paar
7	lid 7e paar
8	lid 8e paar
9	lid 9e paar

SECJ

11	Werknemer
12	Directeur-groootaan­deelhouder
13	Zelfstandige
14	Overig actief
15	Meewerkend gezinslid
21	Ontvanger werkloosheidsuitkering
22	Ontvanger bijstandsuitkering
23	Ontvanger uitkering sociale voorziening overig
24	Ontvanger uitkering ziekte/arbeidsongeschiktheid
25	Ontvanger pensioenuitkering
26	Nog niet schoolgaand/scholier/student met inkomen
31	Nog niet schoolgaand/scholier/student zonder inkomen
32	Overig zonder inkomen